

PRIVREDNA/GOSPODARSKA
KOMORA FEDERACIJE
BOSNE I HERCEGOVINE

Broj 111 - 112 * Godina XII - XIII
Decembar/prosinac 2011./Januar/sljecanj 2012.

GLASNIK

ISSN: 1840-0310

Okrugli sto

Bolji i efikasniji komorski sistem

U P/GKFBH

Javna rasprava o nacrtima zakonā

Bolji i efikasniji komorski sistem

U organizaciji Privredne /Gospodarske komore FBiH, uz podršku Njemačke vladine organizacije GIZ, Predstavništva njemačke privrede u BiH i Ambasade Austrije u Sarajevu, sredinom decembra, održan je okrugli sto o "Ulozi privrednih/gospodarskih komora u privrednom sistemu" Osim predstavnika komora u FBiH, Vlade FBiH i Udruženja poslodavaca FBiH, prisustvovali su i zastupnici u Parlamentu FBiH

Prisutne je pozdravio Avdo Rapa, predsjednik P/GKFBiH, zahvalivši se na ukazanoj podršci predavačima i gostima iz Njemačke i Austrije.

Prema njegovim riječima, održavanje okruglog stola, u vrijeme donošenja novog Zakona o privrednim komorama u FBiH, prije svega, ima edukativni karakter. Očekuje da će Vlada i Parlament FBiH prepoznati ulogu komora i omogućiti im da se organiziraju na bolji i efikasniji način, nego što je to bilo do sada.

- Kompanije dosta sredstava troše na projekte i programe koje mogu raditi komore, a mi,

osim javnih ovlaštenja, možemo davati i druge usluge, poput edukacije. I sada se P/GFBiH 50 posto finansira od članarine na dobrovoljnoj osnovi, a preostalih 50 posto od usluga - riječi su predsjednika Rapa.

O uređenju komorskog sistema Savezne Republike Njemačke govorio je dr. Jürgen Möllering, rukovodilac pravnog odjela Asocijacije njemačkih industrijsko-trgovačkih komora (DIHK) od 1995. do 2010. godine. Organizaciju i ulogu sistema privrednih komora u austrijskoj privredi predstavio je Sigmund Nemeti, trgovinski savjetnik Ambasade Austrije u Sarajevu.

Njihove prezentacije su se odnosile na pozitivna iskustva razgranatih sistema privrednih komora, koje se temelje na obaveznim članstvu. Na osnovu njega komorski sistem jednako-pravno zastupa interese velikih i malih članica, dajući jednaku šansu svima za rast i razvoj.

Komorski sistem je reprezent cijele privrede, te partner Vladi u donošenju zakona koji se odnose na kreiranje pozitivnog privrednog okruženja. U isto vrijeme, na osnovu javnih ovlasti, preuzimaju aktivniju ulogu u raznim oblastima privrednog života. Kreiraju obrazovni sistem što za posljedicu ima optimalno upošljavanje radne snage, koja u našim uvjetima, neracionalno, zanemarujući realnost tražnje na tržištu rada,

GLASNIK

Privredna / Gospodarska komora
Federacije Bosne i Hercegovine
List izlazi mjesečno
Godina XII - XIII
Broj 111 - 112
Decembar/prosinac 2011.
- Januar/siječanj 2012.

GLASNIK uređuje
Redakcijski kolegij:
Željana Bevanda,
glavni urednik,
Amela Kečo,
odgovorni urednik,
članovi:
Mira Idrizović,
Šemsa Alimanović,

Ljubo Dadić
i Meliha Velić,
sekretar Redakcije.

Adresa:

Privredna / Gospodarska
komora FBiH
- za Glasnik -
71000 Sarajevo
Branislava Đurđeva 10/IV
Kontakt osoba: Meliha Velić
Telefon: 033/566-300
E-mail: m.velic@kfbih.com
Telefoni:
033/566-222 (centrala)
033/217-782
Faks: 033/217-783
www.kfbih.com

Izdavač:

"Privredna štampa" d.o.o.
Sarajevo

Općinski sud Sarajevo
UF/1-2219/05,
RB 1-3018
Identifikacioni broj
4200088140005
Identifikacioni broj PDV
200088140005

DTP: "Privredna štampa"
Štampa: Suton d.o.o.
Varaždinska 2, Široki Brijeg
Besplatan primjerak

proizvodi nezaposlene kadrove, dok privreda vapi sa određenim profilima djelatnosti.

O pripremi novog zakona o privrednim komorama govorio je Marinko Bošnjak, pomoćnik federalnog ministra energije, rudarstva i industrije. Podsjetio je da je novi zakon o privrednim komorama FBiH već bio u parlamentarnoj proceduri nakon što ga je u julu 2011. godine u formi nacrtu usvojila Vlada FBiH.

- O ovom zakonu je bilo rasprava i u klubovima zastupnika. Nakon određenih primjedbi Ministarstvo ga je povuklo iz parlamentarne procedure kako bi se uvažile primjedbe. Aktuelni zakon, koji je na snazi od 1998. godine, nije ponudio najbolja zakonska rješenja, a doradeni dio novog zakona već je bio na Ekonomsko-socijalnom vijeću i prihvaćen je kao takav. Stoga bi već u prvoj polovini 2012. godine trebao biti predmetom rasprave u Parlamentu - kazao je ministar Bošnjak.

Prema njegovim riječima, novi zakon predviđa članstvo u komorama po registraciji. Oni koji su dosad dobrovoljno plaćali članarinu, zasigurno će, nakon donošenja zakona, izdvajati manji iznos, dok će oni koji nisu, imati "simbolična" izdvajanja.

Da je u Njemačkoj zastupljen samoupravni oblik komora i da kao takav daje bolje rezultate, u odnosu na vođenje komora od nekog državnog organa, potvrdio je Peter Presber, direktor Predstavništva njemačke privrede u BiH. Upravne odbore komora čine članovi iz različitih

firmi i aktivni privrednici koji na najbolji način mogu zastupati interese privrede.

- Lošim zakonskim okvirom komorski sistem doveden je na rub egzistencije - kazao je Kemal Grebo, predsjednik Privredne komore Kantona Sarajevo.

Donošenje novog zakona o privrednim komorama i vraćanje ranijih javnih ovlaštenja podržao je Mirsad Kurtović, član Upravnog odbora Privredne komore Kantona Sarajevo. Istakao je ulogu komorskog sistema kao realnog predstavnika privrede, te partnera i korektiva vlasti.

- Komore su spremne za reformu sistema koja se mora provesti što prije usvajanjem novog Zakona o komorama - riječi su Ismeta Pašalića, predsjednika Privredne komore Unsko-sanskog kantona. Prema njegovim riječima, postignuta je dobra poslovna saradnja sa zemljama iz okruženja.

U ime Udruženja poslodavaca FBiH govorio je Nihad Imamović, predsjednik Udruženja.

- Poslodavci su otvoreni za razgovor vezano za aktuelni Zakon. Podržavamo jak komorski sistem, sa obaveznim članstvom, uz nužnost reforme postojećeg sistema - kazao je Imamović.

Zastupnici u Zastupničkom domu Parlamenta FBiH Hafeza Sabljaković i Josip Jurišić naglasili su značajnu ulogu koju ima P/GFBiH, te obećali saradnju pri nastajanju kvalitetnog zakona o komorama FBiH.

Emir PAŠIĆ
e.pasic@kfbih.com

Uskoro ponovno aktiviranje privredne komore

U organizaciji Vlade BPK Goražde, Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH i Privredne komore BPK Goražde, krajem decembra, uz prisustvo predstavnika privrednika iz ovog kantona, razgovarano je o stanju privrede i ponovnom aktiviranju kantonalne privredne komore

Izražavajući opredjeljenje Vlade BPK Goražde da podrži razvoj privrede i pruži potrebnu podršku u oživljavanju kantonalne privredne komore, Emir Frašto, premijer BPK Goražde, istakao je da je planom

razvojnih programa za 2012. godinu planirana realizacija desetak projekata ukupne vrijednosti oko 32 miliona KM, koji imaju za cilj podsticanje ekonomskog i društvenog razvoja Kantona.

Prema riječima Avde Rape, predsjednika P/GKFBiH, BPK Goražde jedan je od rijetkih u Federaciji BiH koji je u vanjskotrgovinskoj razmjeni ostvario suficit. Naglasio je važnost ponovnog uspostavljanja privredne komore na kantonalnom nivou za dalji stabilan i dinamičan razvoj i rast privrede.

- Neophodno je imati jednu stručnu asocijaciju, kao što je privredna komora, koja će animirati privrednike da iskazuju svoje interese. I ostale komore, prije svega P/GKFBiH i Vanjskotrgovinska komora BiH,

pružit će svoju podršku u predlaganju projekata, ostvarenju kontakata sa inozemnim i partnerima unutar BiH, te edukaciji i prekograničnoj saradnji. Privrednici su iskazali interesovanje da u tome učestvuju i, koliko to mogu, ožive ovu asocijaciju - kazao je predsjednik Rapa.

Razgovarano je i o neophodnosti unutrašnje reorganizacije i preuređenja sadašnje privredne komore BPK Goražde, kao i njenom aktivnijem uvezivanju sa P/GKFBiH s ciljem stvaranja uslova za unapređenje poslovanja privrednih društava u BPK Goražde.

- Jedna od velikih stvari koja nam nedostaje jeste privredna komora koja će zastupati interese privrednih subjekata i omogućavati regionalno povezivanje i koja će,

zajedno sa Vladom, povezivati privredu našeg kantona sa regionom. Za razliku od drugih, privreda našeg kantona je, u potpunosti, izvozno orijentisana. To je velika prednost i prepoznavanje kvaliteta što je dokaz je da je naša privreda sposobna da se izbori sa međunarodnom konkurencijom. Trenutno oko 40 posto zaposlenih u našem kantonu radi u kompanijama koje svoje proizvode izvoze na tržište Evropske unije. Upravo su ovi veliki privredni subjekti motor razvoja i generator zapošljavanja.

Njihovim razvojem imamo najbolje izgleda da povećamo zaposlenost - istaknuo je Demir Imamović, ministar za privredu BPK Goražde.

Predsjednik Rapa je podsjetio da je u parlamentarnoj proceduri donošenje novog zakona o komorama u FBiH, potcrtavajući ulogu komorskog sistema kao realnog predstavnika privrede i partnera i korektiva vlasti. Usvajanjem novog zakona komorama će biti vraćene oduzete ovlasti i osnažiti komorski sistem u Federaciji BiH.

Privrednici su jednoglasno podržali inicijativu o ponovnom aktiviranju kantonalne privredne komore. Očekuje se da će aktivnosti komore startati početkom 2012. godine.

Emir PAŠIĆ

„Gazele” - nova bh. biznis nagrada

U Privrednoj /Gospodarskoj komori FBiH, početkom decembra, ozvaničen je početak projekta "Gazele - BH biznis nagrada", koji je razvila "Kameleon M&M Group" iz Tuzle, uz podršku Federalnog ministarstva razvoja, poduzetništva i obrta i P/GKFBiH

Cilj projekta je izdvajanje i prepoznavanje perspektivnih brzorastućih malih i srednjih preduzeća i njihovih menadžera, njihovo predstavljanje tržištu i potencijalnim poslovnim partnerima, te stvaranje povoljnijeg poslovnog okruženja od kantona do Federacije BiH.

Žiri, koji će odlučivati o nagradama, čine akademik Boris Tihi - Ekonomski fakultet u Sarajevu, Avdo Rapa - Privredna/Gospodarska komora FBiH, Vjekoslav Domljan - Centar za regionalne ekonomske studije Mostar, Dubravka Bošnjak - Razvojna banka, Željko Rička - Ekonomski fakultet Zenica i Revicon d.o.o. Sarajevo, Zlatko Berbić - Kameleon M&M Group, Najil Kurtić - Univerzitet u Tuzli, i Kadrija Hodžić - Ekonomski fakultet Tuzla.

Zlatko Berbić iz "Kameleon M&M Group" kazao je da u FBiH, i pored recesije i nepovoljnog poslovnog ambijenta, posluje oko 1.500 mikro, malih i srednjih preduzeća koja ispunjavaju kriterije za dobijanje epitepa "poslovne gazele".

- Izbor najbolje 'Gazele' izvršit će se na osnovu objektivnih kriterijuma koje su razradili i prilagodili domaćim uvjetima najveći eksperti u oblasti poslovanja i menadžmenta. Ova nezavisna evropska nagrada, koja se već dodjeljuje u devet evropskih država, prvi put će biti dodijeljena u januaru 2012. godine.

U izbor će ući mikro, mala i srednja preduzeća koja su tri godine, uzastopno, ostvarila godišnju stopu rasta od najmanje deset posto i koja postoje već pet godina, te koja su otvarala nova radna mjesta i društveno odgovorno poslovala. Iz konkurencije su isključene finansijske institucije, komunalna preduzeća i druge tržišno neorijentirane ustanove.

Osmišljen je kao dugoročan projekat koji, osim što nagrađuje, educira i stipendira.

Uz najavu sajma za zapošljavanje nagoviještena je i organizacija sajma „Franchise Expo Sarajevo 2012", regionalnog karaktera - kazao je Berbić.

Akademik Boris Tihi, profesor emeritus Ekonomskog fakulteta, kao uvaženi član žirija, podržao je projekat naglašavajući njegovu ulogu u afirmaciji mikro, malih i srednjih preduzeća koja u privredi BiH participiraju sa 99,1%.

Profesor Ekonomskog fakulteta u Zenici Željko Rička, član žirija, kazao je da se izbor zasniva na zvaničnim podacima, te da se popis preduzeća koja ulaze u konkurenciju formira na temelju godišnjih finansijskih izvještaja pohranjenih u bazi podataka Agencije za finansijske, informatičke i posredničke usluge Federacije BiH.

Predviđeno je da se u postupku izbora najboljih formira lista od 500 najbrže rastućih mikro, malih i srednjih preduzeća u Federaciji BiH, a da se u daljnjem toku izbora izdvoji 150 najboljih, po 50 iz svake kategorije.

Predsjednik P/GFBiH Avdo Rapa istaknuo je da je zamišljeno da se projekat u narednim godinama razvija u pravcu pokrivanja cijele zemlje, te da će se dopunjavati i usavršavati, jer predstavlja uspješne slike bh. poduzetništva.

Lejla ŠEPIĆ
l.sepic@kfbih.com
Emir PAŠIĆ
e.pasic@kfbih.com

Nacrt zakona o električnoj energiji FBiH

Privredna/Gospodarska komora FBiH organizirala je 23. 12. 2011. godine u Sarajevu Javnu raspravu o Nacrtu ovog zakona

troenergetskih objekata, nadzor nad provođenjem zakona i druga pitanja od značaja za obavljanje elektroprivredne djelatnosti u FBiH. Propisano je, takođe, da su prenos i aktivnosti vezane za prenos energije, međunarodna trgov-

Važeći Zakon o električnoj energiji je na snazi od 2002. godine. Do danas je nekoliko puta mijenjan i dopunjavan, što je u praksi stvorilo određene nejasnoće i dileme u primjeni, pogotovo zbog parcijalno regulisanih pojedinih pitanja.

Kako je u međuvremenu Bosna i Hercegovina potpisala Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju sa EU, te su nastale obaveze usklađivanja pozitivnog zakonodavstva sa zakonodavstvom Evropske unije, to je neophodno uskladiti i zakon koji reguliše oblast električne energije sa novim Evropskim direktivama.

S obzirom na to da je u Republici Srpskoj već usvojen harmoniziran Zakon o električnoj energiji, takođe, postoji obaveza da se Zakon Federacije BiH na određeni način uskladi i sa ovim zakonom.

Cijeneći da bi usklađivanje važećeg zakona o električnoj energiji sa Evropskim direktivama i usklađenost sa zakonom iz RS značilo da više od 50 posto postojećeg Zakona treba biti obuhvaćeno izmjenama i dopunama, to se predlagač Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije, odnosno Vlada Federacije opredijelila za donošenje novog zakona.

Nacrt zakona o električnoj energiji je utvrdila Vlada Federacije krajem septembra 2011. godine i uputila ga u parlamentarnu proceduru.

Zakon je načelno prihvaćen u Zastupničkom domu Parlamenta Federacije BiH u formi nacрта na 7. sjednici, koja je održana 27. 10. 2011. godine, a Dom naroda Parlamenta FBiH ga je usvojio na 6. sjednici 10. 11. 2011. godine.

Zastupnički dom PFBiH je donio Zaključak kojim se, između ostaloga, zadužuje predlagač da organizira i provede javnu raspravu koja će trajati 30 dana.

U skladu sa zahtjevom predlagača zakona - Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Privredna/Gospodarska komora FBiH organizirala je 23. 12. 2011. godine u Sarajevu Javnu raspravu o Nacrtu ovog zakona.

Novim zakonom je predviđeno da se uređuje funkcionisanje elektroenergetskog sektora, elektroprivredne djelatnosti, razvoj tržišta električne energije i institucija za reguliranje tržišta, opći uvjeti za isporuku električne energije, planiranje i razvoj, izgradnja, rekonstrukcija i održavanje elek-

ina, kao i upravljanje i vođenje elektroenergetskog sistema, koji nisu regulirani ovim zakonom, u nadležnosti BiH.

Zakon predstavlja pravni okvir za stvaranje uvjeta za razvoj tržišta električne energije i stoga aspekti njegovi ciljevi su da podstiče razvoj, kao i domaća i strana ulaganja u oblasti elektroenergetike; sigurnost snabdijevanja kupaca, uključivanje u međunarodno tržište, preko jedinstvenog tržišta električne energije u BiH; ekonomično i racionalno korištenje električne energije, energetska efikasnost; uvođenje konkurencije, transparentnosti i sprečavanje neželjenih efekata monopola; te zaštita okoliša, kao i interesa korisnika sistema.

Definirani su i opći uvjeti za isporuku struje, planiranje i razvoj, te izgradnja, rekonstrukcija i održavanje elektroenergetskih objekata.

U odnosu na pređašnja rješenja predložene su izmjene i dopune pojedinih definicija (distribucija, energetska efikasnost, javna usluga, operator distribucije), neke su brisane (isporučilac, javna usluga), a dodate i nove definicije, poput direktnog voda, krajnjeg kupca, velikih kupaca i sl. Ranije poglavlje zakona Elektroenergetski sistem FBiH preimenovano je u Energetsku strategiju i politiku, a u okviru toga regulisana je nadležnost Federalnog ministarstva, Vlade i PFBiH na donošenju dugoročne energetske strategije na nivou FBiH, sastavni dijelovi ovog dokumenta i period na koji se donosi.

Uvodničari Javne rasprave su bili Tarik Begić, šef odjeljenja za elektroenergetiku, i Amira Pintul, pomoćnik ministra energije, rudarstva i industrije, te Slaviša Šučur, predsjednik Odbora za energetiku, rudarstvo i industriju Predstavničkog doma PFBiH.

Višesatna rasprava o Nacrtu zakona je obilovala brojnim sugestijama, primjedbama i prijedlozima za poboljšanje teksta zakona, a sve su bazirane na dosadašnjem iskustvu i dilemama u primjeni važećeg Zakona o električnoj energiji.

Primjedbe učesnika Javne rasprave su se odnosile kako na nova predložena rješenja tako i na odredbe koje su preuzete iz važećeg Zakona.

Predloženi tekst Nacrta zakona o električnoj energiji, prema mišljenju većine diskutanta, predstavlja napredak i daje izvjesna poboljšanja u određenim segmentima funkcionisanja elektroenergetskog sektora, jer su uočene pravne praznine u odnosu na rješenja aktuelnog Zakona o električnoj energiji, ali i potrebe prakse.

Posebno su se primjedbe odnosile na preciziranje termina i pojedinih definicija, s obzirom na to da su predložene formulacije dvosmislene, te da u praksi mogu stvoriti određene probleme.

Pored toga, istaknute su primjedbe na definisanje elektroenergetske, odnosno energetske strategije, zatim tretiranje rješenja koja se odnose na obnovljive izvore energije, s obzirom na to da je u toku donošenje zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije FBiH.

Generalna primjedba se odnosi na potrebu potpune harmonizacije kako pojmova tako i pojedinih članova

(odredaba) između Zakona o električnoj energiji u FBiH i Zakona o korištenju obnovljivih izvora energije i efikasne kogeneracije FBiH, kao i drugih zakonskih i podzakonskih akata iz oblasti izgradnje.

U dijelu koji se odnosi na rad stranih kompanija u elektroenergetskoj djelatnosti, učesnici rasprave su ukazali na to da strane kompanije za isporučivanje električne energije domaćim kupcima moraju biti registrovane u BiH, odnosno imati svoju kompaniju koja ima potrebne licence.

Značajan dio diskusije odnosio se i na novi dio vezan za Regulatornu komisiju za električnu energiju u FBiH kojim se proširuju ovlasti i nadležnosti te komisije i mijenja se njen naziv u Komisija za energiju FBiH.

Ukazano je na neophodnost da Regulatorna komisija treba biti uređena posebnim poglavljem, a ne u okviru poglavlja koje reguliše trgovinu električnom energijom.

Sugerisano je da i nadležnosti Regulatorne komisije treba decidno definirati ovim zakonom, jer se one jedino mogu utvrditi zakonom i to ovim, a eventualno se može odrediti da će Regulatorna komisija u svom radu uvažavati principe Elektroenergetske strategije i sl.

Brojne su primjedbe vezano za poboljšanje teksta Zakona u tehničkom smislu, što bi za subjekte olakšalo implementaciju u praksi.

Amela KEČO, dipl. pravnik

Eco company d.o.o.

Spremni za Evropsku uniju

Renomiranom bh. proizvođaču namještaja Eco company dodijeljen je certifikat za Sistem upravljanja okolišem prema normi ISO 14001:2004, te potvrda Sistema upravljanja kvalitetom prema normi ISO 9001:2008 od certifikacijske kuće TÜVadria

Time se ova kompanija svrstala među prve proizvođače namještaja u regionu sa ovim međunarodnim certifikatima. To je bila kruna uspješnog poslovanja u 2011. godini. Unatoč svjetskoj krizi ostvaren je zapažen rast poslovnih aktivnosti, proširenje proizvodnih kapaciteta, povećanje broja zaposlenih, kao i nastavak razvoja brenda Inside. Njihovo opredjeljenje su savremeni trendovi u zaštiti okoliša i održivom razvoju koji su usklađeni sa zakonskim i drugim zahtjevima vezanim za zaštitu okoliša i društvenu odgovornost.

U tom segmentu kao strateške ciljeve u ovoj kompaniji ističu trajno poboljšanje vlastite učinkovitosti kroz isporuku kvalitetnih proizvoda i usluga koji udovoljavaju svim standardima koje zahtijevaju navedeni

certifikati, uz stalnu brigu o zaštiti svih sastavnica okoliša s ciljem doprinosa kvaliteti življenja.

- Dobijanjem ovih certifikata još jednom smo pokazali svoju predanost čvrstom i transparentnom odnosu prema svojim partnerima, zaposlenicima, kupcima i građanima sa ciljem da kao preduzeće primjerom pokazuje i bude predvodnik kvalitetnijeg i zdravijeg života, i čuvanja prirodnih resursa - izjavio je Suhad Ečo, generalni direktor Eco company.

Planovi za daljnji razvoj poslovanja su, takođe, ambiciozni, trenutno se privodi kraju priprema za lansiranje nove kolekcije namještaja brenda Inside by Eco.

Šemsa ALIMANOVIĆ

s.alimanovic@kfbih.com

Nacrt zakona o upravljanju državnim kapitalom u privrednim društvima

Privredna/Gospodarska komora FBiH organizirala je 12. 12. 2011. godine u Sarajevu Javnu raspravu o Nacrtu ovog zakona

Zakon o upravljanju državnim kapitalom u privrednim društvima u Federaciji Bosne i Hercegovine Vlada Federacije BiH je usvojila u formi nacrtu na svojoj 20. sjednici.

O istom zakonu raspravljalo je i izjasnilo se i Ekonomsko socijalno vijeće FBiH. Zakon je usvojen u Zastupničkom domu u formi nacrtu na 7. sjednici koja je održana 27. 10. 2011. godine, a Dom naroda Parlamenta FBiH na 6. sjednici, koja je održana 10.11. 2011. godine.

Zastupnički dom PFBiH donio je Zaključak broj: 01-02-1336/11 kojim se, između ostalog, zadužuje predlagač da organizira i provede javnu raspravu koja će trajati 45 dana.

Cijeneći da problematiku koju tretira zakon o upravljanju državnim kapitalom u privrednim društvima u FBiH najbolje poznaju privredna društva - javna preduzeća, to je, u skladu sa zahtjevom predlagača zakona - Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, Privredna/Gospodarska komora FBiH organizirala 12. 12. 2011. godine u Sarajevu Javnu raspravu o Nacrtu ovog zakona.

U FBiH dosad nije bilo zakonskog rješenja za ovu oblast nego je ona bila regulisana Uredbom o vršenju ovlaštenja organa FBiH u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala.

S obzirom na značaj državnog kapitala, kao i potrebu njegove veće zaštite, Vlada FBiH se opredijelila da, prvi put u FBiH, ovu oblast uredi zakonski.

Ovim zakonom uređuje se: upravljanje državnim kapitalom, osnivanje, vršenje ovlaštenja po osnovu učešća državnog kapitala, administrativna kontrola akata, posebne odredbe o postupku u javnim registrima, plaće i naknade u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala u FBiH.

Između ostalog, Zakonom se uspostavlja pravni osnov za osnivanje novih privrednih društava, ali isključivo sa stopostotnim učešćem državnog kapitala i ujedno osnov koji omogućava federalnoj Vladi da odlukom, na koju Parlament FBiH daje saglasnost, utvrdi privredna društva od strateškog interesa za FBiH, uključujući, a ne ograničavajući se na energetiku, industriju naoružanja i vojne opreme, komunikacije, komunalne djelatnosti i upravljanje javnim dobrima. Federalna Vlada, također, kao i do sada, posebnom odlukom utvrđuje Listu privrednih društava iz

nadležnosti FBiH u kojima ovlaštenja po osnovu državnog kapitala vrše organi FBiH.

Privredna društva od strateškog interesa za FBiH imala bi poseban status u pogledu pokretanja i provođenja postupka stečaja i likvidacije, s tim što je predviđen i poseban oblik zaštite povjerilaca ovih privrednih društava.

Rješenja koja se odnose na odlučivanje na Skupštini i organe upravljanja gotovo su identična postojećim, s tim što je regulisano da se za jednog člana nadzornog odbora ispred državnog kapitala u privrednom društvu sa većinskim učešćem državnog kapitala imenuje kandidat

na prijedlog Saveza samostalnih sindikata BiH radi zaštite prava zaposlenika.

Uvodničari Javne rasprave su bili dr. Stipo Buljan, sekretar Ministarstva, i Jasmina Pašić, pomoćnica ministra.

Dvosatna rasprava o Nacrtu zakona obilovala je brojnim sugestijama, primjedbama i prijedlozima za poboljšanje njegovog teksta, a sve su bazirane na dosadašnjem iskustvu i dilemama u primjeni postojećih zakona koji regulišu, po različitim pitanjima, rad javnih preduzeća, odnosno privrednih društava sa učešćem državnog kapitala.

Primjedbe učesnika Javne rasprave su se odnosile kako na nova predložena rješenja tako i na odredbe koje su preuzete iz važeće Uredbe o vršenju ovlaštenja organa FBiH u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala.

Većina diskutiranih mišljenja da predmet ovog nacrtu zakona nije u skladu sa drugim zakonima koji regulišu tzv. privrednu oblast, kao što su Zakon o privrednim društvima, Zakon o javnim preduzećima, Zakon o radu i drugi. Ovim nacrtom je zanemaren set tzv. privrednih zakona, što na određeni način može stvoriti probleme u praktičnoj primjeni i svakako dovesti do pravne nesigurnosti.

Zakon je evidentno imao za cilj uspostavljanje vlasničke politike, ali, prema iznesenim mišljenjima, ne predviđa uspostavljanje vlasničke politike nad privrednim društvima kroz ekonomske kategorije, što i jeste osnovni način „gazdovanja“ svojom imovinom. U tom smislu prijedlog je da ovaj zakon nosi drugi naziv, a nikako zakon o upravljanju državnim kapitalom privrednim društvima u FBiH.

Predloženi Nacrt zakona je, takođe, prema mišljenju većine učesnika u raspravi, najvećim dijelom preuzeta važeća Uredba o vršenju ovlaštenja organa FBiH u privrednim društvima sa učešćem državnog kapitala, koja zbog brojnih izmjena u praksi stvara velike probleme, koji su u dužem periodu, ipak, postali promjenljivi u praksi. Dakle, cilj nije bio da se problematika „relaksira“ kroz prihvatljivija rješenja novim zakonom, već da se Uredba sa postojećim odredbama pretvori u zakon.

Pažnju su privukli članovi zakona kojim se reguliše učešće članova Sindikata u nadzornim odborima privrednog društva, „a radi bolje zaštite zaposlenika“. Većina diskutanata je mišljenja da ovo nije dobro rješenje. To ni u kom slučaju neće pomoći u zaštiti prava uposlenika konkretnog privrednog društva, posebno jer su prava uposlenika u potpunosti zaštićena važećim Zakonom o radu i Kolektivnim ugovorom.

Ovakvo rješenje ne nudi apsolutno bilo kakvu drugu eventualno snažniju zaštitu, s obzirom na to da predstavnik Sindikata, kao i svaki drugi kandidat za člana nadzornog odbora, nije uposlenik konkretnog privrednog društva i, svakako, nastupa sa pozicije člana nadzornog odbora u okviru zakonskih ovlaštenja predviđenih Zakonom o privrednim društvima i Zakonom o javnim preduzećima.

Određeni broj diskutanata je imao negativno mišljenje i o odredbama Nacrta zakona koje tretiraju pitanje visina naknada članova nadzornih odbora i plaća članova uprava privrednih društava.

Ovo posebno nije primjereno vezati za prosjek FBiH, s obzirom na činjenicu da su sva privredna društva različita, da je i u finansijskom smislu evidentna razlika i po kapitalu, infrastrukturi, broju uposlenih, investicijama i dr.

Predlagač Nacrta zakona o upravljanju državnim kapitalom u privrednim društvima u FBiH je imao namjeru da omogući napredak i izvjesna poboljšanja u određenim segmentima funkcionisanja privrednih društava. Sudeći prema brojnim primjedbama koje su prezentirane na Javnoj raspravi, ovaj nacrt zakona nije ponudio najrealnija rješenja, već bi se njegovim usvajanjem zakompliciralo funkcionisanje privrednih društava u praksi.

S obzirom na to da nadležno ministarstvo, kako je istaknuo uvodničar, nije vezano za rok u kojem bi trebalo donijeti ovaj zakon, to predlagaču - nadležnom ministarstvu daje mogućnost da primjedbe istaknute na Javnoj raspravi, kao i druge primjedbe i sugestije razmotri i ugradi u konačan tekst zakona.

Amela KEČO, dipl. pravnik

BiH - Hrvatska

Primjena EU standarda za voće i povrće

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja i Uprava za poljoprivrednu i fitosanitarnu inspekciju Republike Hrvatske obavijestila je nadležne institucije Bosne i Hercegovine da se od 1. januara 2012. godine primjenjuje Pravilnik o tržišnim standardima za voće i povrće („Narodne novine“, broj 77/10)

Ovim pravilnikom obuhvaćeni su svježe voće i povrće: paradajz, zelena salata, endivija (kudrava i širokolisna), paprike, banane, narandže, mandarine, limun, grožđe, jabuke, kruške, breskve (uključujući i nektarine), jagode, kivi.

Voće i povrće iz Bosne i Hercegovine u Republiku Hrvatsku može se uvesti preko slijedećih graničnih prelaza: Gorica - Donji Vinjani, Doljani - Metković, Bosanska Gradiška - Stara Gradiška i Orašje - Županja, samo ako je u skladu sa pomenutim pravilnikom. Republika Hrvatska primjenjuje tržišne standarde za voće i povrće Evropske unije.

Pošiljke voća i povrća koje se uvoze u Hrvatsku može pratiti međunarodno priznati certifikat.

Kao međunarodni priznati certifikat za svježe voće i povrće Hrvatska će prihvatiti:

- Certifikat o usklađenosti sa EU tržišnim standardima za svježe voće i povrće (EU Certifikat o usklađenosti),

- Certifikat o usklađenosti sa tržišnim standardima za svježe voće i povrće, izdat u skladu da OECD shemom (OECD Certifikat o usklađenosti).

Međunarodno priznati Certifikat o usklađenosti svježeg voća i povrća sa tržišnim standardima je validan ako ga je izdao nadležni organ zemlje izvoznice.

Ako uvezeno voće i povrće ne prati međunarodno priznati certifikat, hrvatska Služba za fitosanitarni nadzor će provesti provjeru usklađenosti i izdati državni certifikat o usklađenosti.

M. MEŠANOVIĆ

m.mesanovic@kfbih.com

Albansko tržište je šansa za domaće građevinare

Od 13. do 16. decembra 2011. godine, delegacija Parlamentarne skupštine BiH zajedno sa predstavnicima Privredne/Gospodarske komore FBiH i privrednicima bila je u zvaničnoj, političko-poslovnoj posjeti Albaniji

Delegaciju je predvodio dr. Denis Bećirović, predsjedavajući Predstavničkog doma Parlamentarne skupštine BiH, a njeni članovi su bili: Nusret Čančar, nerezidentni ambasador BiH za Albaniju, Fikret Klarić, počasni konzul BiH, mr. Dženana Hodžić, direktor sektora za građevinarstvo, IGM i stambeno-komunalnu oblast P/GKFBiH, te Đemal Hasković, poduzetnik i predsjednik Udruženja građevinara P/GKFBiH.

Sadržajan protokol posjete omogućio je ostvarivanje brojnih i značajnih političkih i poslovnih susreta i kontakata. Prvi radni dan posjete zvanične delegacije bio je tako isplaniran da su zaseban program imali predstavnici političkog i privrednog sektora naše zemlje.

U političkom dijelu upriličeni su susreti sa najvišim dužnosnicima vlasti Albanije, sa predsjednicom Parlamenta, premijerom, predsjednikom i gradonačelnikom glavnog grada Tirane.

Privredni dio delegacije činili su predstavnici građevinskog sektora FBiH za koje je upriličen sastanak u Privrednoj industrijskoj komori Albanije kod generalnog sekretara, a potom je otvoren B2B forum albanskih

i bosanskohercegovačkih kompanija. Pored toga, razgovori su vođeni sa predstavnicima bankarskog sektora o mogućnosti finansijskog poslovanja naših kompanija na ovom tržištu, zatim sa direktorom agencije za strane investicije, gdje su obrazloženi uvjeti i mogućnosti investiranja, te predstavnicom Agencije za servis - administrativne usluge podrške u poslovanju na albanskom tržištu.

Dogovoren je naredni susret naše privredne delegacije u Tirani krajem januara 2012. godine.

Drugi radni dan, protokolarno, je objedinio političke i poslovne razgovore.

Naša delegacija je posjetila Konzulat BiH na Draču, potom zajednicu bošnjaka u Albaniji, sa kojima je upriličen i zajednički ručak.

U Ministarstvu za javne radove našu delegaciju je primio ministar za javne radove i zvanične administracije, gdje smo u bilateralnim razgovorima razmijenili informacije i iskustva o do sada realiziranim investicijama Albanije i BiH.

* * *

Privredna situacija u našoj zemlji je loša, nema dovoljno novih investicija, dinamika radova na autocesti je spora, složeno i sporo se provodi procedura otvaranja novih gradilišta... Građevinari naše zemlje traže izlaz kroz angažman na stranim tržištima. Jedno od potencijalnih tržišta je albansko.

To je bio razlog da predstavnici građevinskog sektora Federacije BiH posjete ovo tržište i ostvare značajne kontakte i susrete. Stoga su privrednici posjetu ocijenili kao izuzetno korisnu i kao važnu ulaznu kartu na albansko tržište.

Zajedničke aktivnosti na evropskim integracijama

Bosna i Hercegovina sa Albanijom ima prijateljske i dobrosusjedske odnose. Nema otvorenih političkih pitanja, osim što ćemo, nadamo se, u budućnosti otvoriti proces unapređenja i političkih i ekonomskih odnosa dviju zemalja.

Mnogo je elemenata koji ih povezuju i sa aspekta prošlosti i sa aspekta trenutnog političkog i ekonomskog ambijenta. Period komunizma osjeća se i danas u Albaniji, ali sa jakom tendencijom i željom oslobađanja od sprega

prošlosti i vladavine jednog lica. Mediteranska klima uvjetovala je i način gradnje i instalacione sisteme objekata u Tirani. Ravni krovovi i zgrade sa podlogom fasade sive boje odražavaju duh prošlog sistema i Envera Hodže. Obnavljanje i bojenje fasade jarkim bojama odaje sliku želje i tendencije otvaranja ove zemlje i okretanja ka novoj budućnosti, šaroliku, bez ograničenja, slobodnu...

Saobraćaj u Tirani uporediv je sa onim u zemljama istoka, naizgled nedovoljno regulisan, a opet sa niskom stopom nesreća. U Albaniji se govori domicilnim albanskim jezikom, ali je zastupljenost poznavanja engleskog i italijanskog jezika u visokom procentu. Novčana valuta je domaća LEK novčanica, ali ukoliko imate nezamijenjene novčanice eura, to neće predstavljati problem u plaćanju robe i restoranskih usluga. Aktivnosti vezane za uključivanje u evropske integracije zajedničke su i za našu zemlju i za Albaniju.

Sveukupan dojam, sa aspekta privrednog ambijenta, usmjerava svakog posjetioca ove zemlje ka sticanju utiska o velikom iskoraku u smislu privrednog rasta. Investicije i ulaganje u infrastrukturu predstavljaju prvi i najvažniji korak napretka i razvitka zemlje. Stoga je građevinski sektor prvi u smislu otvorenih šansi za angažman svojih kapaciteta.

Veliko investicijsko tržište

Albanija je veliko investicijsko tržište. Projekata ima, novca ima..., to je šansa za naše građevinare i u nisko-gradnji i u visokogradnji. Riječ je o zemlji u sponu, koja tek razvija svoju infrastrukturu, ulaže u turizam, hotelske komplekse, proizvodnju električne energije, što je bio deficit do unazad tri godine.

Kada je u pitanju putna mreža, u posljednje tri godine napravljeno je oko 9.000 km puteva (ukupna cestovna mreža, koja uključuje i autoput). Za nas je bio impresivan podatak o dinamici radova na autoputu. U posljednje tri godine završeno je oko 350 km autoputa. Do sada su završene 74 hidroelektrane, a planirana je izgradnja oko 400 novih. Sredstva finansiranja su, uglavnom, iz budžetskog proračuna, a takve mogućnosti se objašnjavaju, uglavnom, velikim pragom štednje i preusmjeravanjem sredstava u dalji razvoj. Evidentno je da je to efikasan put utroška sredstava, što potvrđuje i činjenica da Albanija bilježi stalan privredni rast posljednjih nekoliko godina.

Cijena je odlučujući faktor

U narednoj godini planirana vrijednost investicija na autoputu je od sedam do osam stotina miliona. Za uključivanje stranih kompanija u realizaciju takvih projekata koriste se ugovorni odnosi prema FIDICU (Međunarodni standard ugovaranja u građevinarstvu), dok je za domaće kompanije pretpostavljen drugačiji ugovorni odnos. Zakonskom regulativom u Albaniji nije predviđen preferencijalni tretman domaćih kompanija. Cijena je, uglavnom, odlučujući faktor pri dobijanju

posla, a tendersku dokumentaciju je moguće preuzeti preko Interneta. Apliciranje na tender se, takode, vrši elektronski.

Na gradilištima autocesta u Albaniji, u proteklom periodu, mogli smo se susresti sa slovenačkim SCT-om, koji je i na ovom tržištu brzo i neslavno okončao svoje poslovanje, Konstruktorom iz Splita, srbijanskim, grčkim, turskim i drugim kompanijama. Puno su zastupljeni „joint venture“ poslovi, na primjer, turskih i američkih kompanija.

Islamska razvojna banka odobrila je Albaniji 156 miliona eura kredita za finansiranje izgradnje puta od Tirane do industrijske zone u Elbasanu. Kredit je sa rokom otplate od 17 godina i kamatnom stopom oko 5%. Ukupna vrijednost radova iznosi oko 280 miliona eura i ovo je ujedno dionica sa najvećim procentom kreditnog finansiranja, u odnosu na budžetska sredstva. Posao je dobila grčka kompanija Aktor SA, a radovi će trajati 18 mjeseci.

Iako nije riječ o savršeno uređenom tržištu, mnogo je primjera iz kojih bismo mogli učiti... U pitanju je otvoreno i izuzetno stimulatívno tržište. Na primjer, ulaganje u zimski turizam država stimuliše oslobađanjem poreza za investitora narednih osam godina.

Administrativno-pravni poslovi oko registracije preduzeća u Albaniji traju oko tri dana. Troškovi iznose oko 400 eura, a uključuju: notarsku obradu svih potrebnih dokumenata, registraciju kod Nacionalnog registra NRC, registraciju kod Biroa za poreze i dobijanje pečata kompanije.

Zdravstveno osiguranje se oporezuje sa 1,7%, porez na dohodak je 10%, doprinosi za socijalno osiguranje iznose 16,7%, a PDV-e 20%.

Nadamo se da ćemo u budućnosti razviti i jačati intenzivniju ekonomsku saradnju sa ovom zemljom.

Mr. Dženana HODŽIĆ
dj.hodzic@kfbih.com

NIKAČEVIĆ d.o.o. Kiseljak

Nudimo drvene brikete

Jedan od najvećih proizvođača drvenog briketa kapaciteta 15.000 tona godišnje. Drveni briket je među glavnim energentima modernog grijanja koji je, osim energetske uštede, i ekološki prihvatljiv. Korištenjem ekobriketa za zagrijavanje postiže se značajna ušteda energije u odnosu na druge energente (cijena lož-ulja 2,19 KM/l, a ekobriketi 0,23 KM/ kg ili kg briketa proizvode 5 KVh toplinske energije). Posjeduju certifikat za proizvodnju i pakovanje je u količini 10/1 kg. Briket se pakuje u kartonsku ambalažu i termo foliju.

Kontakt podaci

KISELJAK, Zenički put 5

Telefon: +387 30 879 365 Faks: +387 30 877 190

www.nikacevic-doo.com

Kvalitetnije zastupanje interesa privrede

„NET-Networking, Educating, Teaching the Chamber-network in BiH - umrežavanje, obrazovanje i obuka komora u BiH” je projekat koji sufinansira Evropska unija iz sredstava Instrumenta za pretprijetnu pomoć (IPA). NET projekat implementira Područna privredna komora Banjaluka, u saradnji sa Privrednom komorom Flandrije VOKA, Privrednom/Gospodarskom komorom Federacije BiH, Privrednom komorom Republike Srpske, Privrednom komorom Zeničko-dobojskog kantona i Područnom privrednom komorom Bijeljina. Realizacija NET projekta će trajati do juna 2013. godine, njegova ukupna vrijednost je 243.665 eura, od čega Evropska unija sufinansira 90 odsto

Privreda, komora, uprava - unapređenje komunikacije

U okviru pomenutog projekta održana su dva okruga stola. Prvi je održan u Banjoj Luci, u julu 2011. godine o temi: „Privreda, komora, uprava - unapređenje komunikacije”

Zaključeno je:

1. U Bosni i Hercegovini postoji zakonski okvir za aktivnosti privrednih komora u zastupanju interesa privrede pred organima zakonodavne i izvršne vlasti svih ni-voa, te pružanje poslovnih usluga članicama (promocija, edukacija, poslovno informisanje itd). Međutim, postoji potreba za unapređenjem pravne regulative u cilju akti-vnijeg učešća poslovne zajednice u ovom procesu, povećanja kvaliteta usluga i prilagođavanja evropskim standardima privrednih komora u BiH. Inicijative u tom pravcu bit će pokrenute nakon održanih okruglih stolova posvećenih ovoj problematiki, planiranih u sklopu NET projekta.

Kroz unapređenje saradnje privrednih komora u BiH (efikasno umrežavanje), kao reprezentativnih privrednih asocijacija, obezbijediće se uvažavanja mišljenja poslovne zajednice na nivou BiH i entitetskih privrednih komora u cilju zajedničkog formulisanja prijedloga za poboljšanje privrednog ambijenta i jačanje konkurentnosti privrede, te komunikacije sa organima vlasti na nivou BiH.

2. Postojeći pravni okvir u BiH, koji propisuje procedure za konsultacije sa javnošću i interesnim grupama u donošenju propisa koji imaju uticaja na javnost, komore ne koriste na zadovoljavajući način. Misli se na Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa po kojima postupaju ministarstva i druge institucije u BiH, posebno kada je riječ o propisima koji vode do promjene ekonomskog statusa, zatim Poslovnik Predstavničkog

doma Parlamentarne skupštine BiH, koji reguliše osnovni zakonodavni postupak i pokretanje inicijativa kod komisija i poslanika.

Preporučuje se prijava entitetskih privrednih komora nadležnim institucijama u BiH/ odnosno na nivou entiteta za upis u spisak zainteresovanih organizacija za zakonodavne aktivnosti.

Potrebno je predložiti/inicirati model kontinuirane komunikacije entitetskih komora sa poslanicima i komisijama u Parlamentarnoj skupštini BiH (Predstavnički dom), Komore Federacije BiH sa Vladom Federacije (resornim ministarstvima) i Domom naroda Parlamenta FBiH.

3. Privredna komora Republike Srpske, kao reprezentativna privredna asocijacija, uspostavila je kontinuiranu saradnju sa Vladom i Narodnom skupštinom RS, međutim, nije ostvarena zadovoljavajuća komunikacija sa ministarstvima u procesu kreiranja podzakonskih akata. Time bi se obezbijedilo pojednostavljenje procedura i formalnosti angažovanjem postupka procjene uticaja propisa (RIA) u punom kapacitetu, kao i sprečavanjem dodatnog opterećenja privrede kroz podzakonske (provedbene) propise.

U tijelima Vlade Federacije BiH (posebno Komisije za ekonomski razvoj) nema predstavnika Privredne komore, saradnja sa Domom naroda Parlamenta FBiH nije zadovoljavajuća, iako ima laganog napretka u prepoznavanju značaja komunikacije sa komorama, kao privrednim asocijacijama.

Potrebno je inicirati/predložiti model kontinuirane komunikacije entitetskih privrednih komora sa resornim ministarstvima u cilju aktivnijeg učešća u pripremi podzakonskih akata, te područnih/kantonalih privrednih komora sa organima vlasti na lokalnom nivou (koristeći kao primjer sporazum o saradnji koji je potpisala PPK Banja Luka).

4. Motivacija privrednih subjekata - članica komora za učešće u javnim raspravama i konsultacijama u pripremi određenih zakonskih rješenja nije zadovoljavajuća. U tom cilju je potrebno pronaći odgovarajuće modele i metode komunikacije, imajući u vidu veliki broj mikro i malih preduzeća koja nemaju odgovarajuće ljudske po-tencijale za aktivniji odnos.

5. Kako bi privredne komore u BiH, kao reprezentativne privredne asocijacije, mogle ispuniti svoje zadatke, potrebno je unapređenje sposobnosti privrednih komora - jačanje kapaciteta i edukacija zaposlenih. Ovi ciljevi će se postići i kroz aktivnosti projekta NET (program edukacije za zaposlene u komorama u BiH, studentska posjeta partnera Komori VOKA i dr). U cilju unapređenja sposobnosti privrednih komora - jačanje kapaciteta i edukacije zaposlenih treba koristiti programe EU, kroz partnerstva kao što je partnerstvo u projektu NET.

* * *

Vodeći se odredbama Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa („Službeni glasnik BiH”, broj 81/06), te odredbama Jedinštenih pravila za izradu pravnih propisa u institucijama BiH („Sl. glasnik BiH”, broj 11/05), kao i težnjom da se osigura veće učešće predstavnika poslovne zajednice BiH u procesu donošenja propisa od značaja za privredu BiH, dostavljena je inicijativa za evidentiranje Privredne komore Federacije BiH na spisak organizacija i pojedinaca zainteresovanih za zakonodavne aktivnosti Ministarstvu spoljne trgovine i ekonomskih odnosa i Ministarstvu trezora BiH. Tako bi, kao jedan od značajnih predstavnika poslovne zajednice, ostvarili učešće u postupku izrade propisa, odnosno obezbijedili da privredne komore budu konsultovane u tom postupku, na način kako je propisano odredbama Pravila za konsultacije u izradi pravnih propisa.

Ista inicijativa je upućena Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije i ministarstvima privrede svih deset kantona u FBiH.

Rezultat ove inicijative jeste pismena podrška Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH uspostavljanju NET projekta i obećanje da će entitetske privredne komore, nakon uspostavljanja spiska zainteresovanih organizacija, biti evidentirane kao zainteresovane organizacije. Podršku navedenoj inicijativi dostavila su ministarstva privrede Bosansko-podrinjskog kantona i Županije Posavske.

Konkurentnost privrede BiH - analiza stanja i mogućnosti unapređenja

Drugi okrugli sto o temi: „Konkurentnost privrede BiH - analiza stanja i mogućnosti unapređenja” održan je u Sarajevu, u septembru 2011. godine.

Zaključeno je:

1. U novim uslovima tržišne ekonomije, regionalnih i evropskih integracija, konkurentnost je jedan od ključnih izazova sa kojima se susreće i privreda BiH. Dostizanje određenog nivoa konkurentnosti zemlje jedan je i od preduslova za prijem u Evropsku uniju. Na osnovu izvještaja najznačajnijih međunarodnih modela za ocjenu konkurentnosti, kao i provedenih analiza u BiH, konstatovano je da je konkurentnost BiH na niskom nivou i da je potrebno preduzeti odgovarajuće mjere za poboljšanje ove oblasti. Imajući u vidu složenost problematike, koja obuhvata poslove iz nadležnosti i entiteta i BiH, konkurentnost bh. privrede je razmatrana u više strateških dokumenata i na entitetskom i na bh. nivou. U ovim dokumentima su identifikovani problemi, prepreke i definisani ciljevi, aktivnosti i mjere za unapređenje konkurentnosti.

Najčešći problemi sa kojima se privrednici susreću su: likvidnost preduzeća, nedostatak povoljnijih izvora finansiranja, visoka fiskalna opterećenja i ostala davanja, neefikasna javna uprava, izdavanje i međusobno priznavanje sertifikata, prisustvo korupcije i sl. S tim u vezi istaknute su najvažnije mjere za unapređenje konkurentnosti BiH koje se odnose na:

- Poboljšanje privrednog ambijenta povoljnog za unapređenje konkurentnosti na osnovu smanjenja

opterećenja privrede, ukidanja administrativnih barijera i povećanja efikasnosti institucija, izgradnje efikasne infrastrukture kvaliteta, unapređenja obrazovanja i naučnoistraživačke baze, unapređenje imidža BiH u svijetu i razvoj odgovarajuće infrastrukture za podršku povećanju konkurentnosti.

- Povećanje obima ekonomskih aktivnosti na osnovu:

- ▶ povećanja korištenja postojećih resursa i obezbjeđenje novih resursa u prvom redu kapitala i novih tehnologija,

- ▶ privlačenja većeg obima stranih investicija, imajući u vidu da su pokretačka snaga razvoja,

- ▶ promocije investicija u nove tehnologije, istraživanje, razvoj i inovacije.

- Podizanje efikasnosti ekonomije BiH kroz jačanje konkurentnosti na nivou preduzeća, što podrazumijeva da privredna društva svoje aktivnosti usmjere na povećanje efektivnosti i produktivnosti u smislu povećanja nivoa tehničke opremljenosti i primjene savremene tehnologije, efikasnije upotrebe resursa, uvođenja standarda kvaliteta, primjenu savremenog menadžmenta, povezivanje u klastere, ulaganje u znanje, inovacije, marketing, brendiranje i sl.

- Unapređenje domaće ponude u smislu njenog povećanja, poboljšanja kvaliteta domaćih proizvoda, povećanja konkurentnosti proizvoda i zadovoljenja zahtjeva potrošača na osnovu standardizacije proizvoda i ulaganja u elemente necjenovne konkurentnosti, ulaganja u razvoj novih proizvoda.

Zaključeno je da je, osim identifikovanja problema i definisanja ciljeva i mjera za poboljšanje konkurentnosti privrede, ključno njihovo provođenje i analiziranje efikasnosti provođenja mjera i da samo dobro usmjerenje politike unapređenja nacionalne konkurentnosti može obezbijediti željeni rast privrednog razvoja.

Naglašena je potreba ubrzanja procesa uspostavljanja efikasne infrastrukture kvaliteta i sistema za ocjenu usklađenosti u BiH, kao neophodnog uslova za povećanje konkurentnosti privrede. Istaknuti su problemi u vezi sa primjenom CEFTA sporazuma i prisustva brojnih nekarinskih barijera i nepriznavanja sertifikata, koji prate robu, kao i nemogućnost izvoza namirnica životinjskog porijekla na tržište Evropske unije. U BiH ne postoji odgovarajuća evropski akreditovana laboratorija za izvoz namirnica životinjskog porijekla. Stoga je potrebno ubrzati proces potpisivanja multilateralnog sporazuma između Instituta za akreditovanje BiH sa EA i raditi na izgradnji sistema za ocjenu usklađenosti u skladu sa strukturom privrede. Izgradnja efikasne infrastrukture kvaliteta i dijela koji se odnosi na harmonizaciju tehničkih propisa, standarda, procedura za ocjenu usaglašenosti i aktivnosti nadzora nad tržištem neophodni su za uspostavljanje slobodnog protoka robe i stvaranje jedinstvenog ekonomskog prostora. Provođenje efikasnog nadzora nad tržištem osigurava poboljšanje kontrole bezbjednosti uvezenih roba u smislu zaštite proizvođača od neloyalne konkurencije i zaštitu potrošača od nesigurnih i nekvalitetnih proizvoda. Usklađivanje tehničke regulative sa zakonodavstvom EU omogućava da se proizvođači upoznaju sa zaht-

jevima i pravilima poslovanja na tržištu Evropske unije i u skladu sa tim pripreme svoje proizvode za plasman na tržište Evropske unije. Izgradnja sistema za ocjenu usklađenosti znači pojednostavljenje procedure i smanjenje troškova ocjene usklađenosti proizvoda.

Stoga je potrebno inicirati/predložiti model kontinuirane komunikacije entitetskih privrednih komora sa Ministarstvom vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH u cilju aktivnijeg učešća u pripremi podzakonskih akata i u važnim pitanjima, koja se odnose na privrednu problematiku, kao što su usklađivanje tehničke regulative sa zakonodavstvom EU i uspostavljanje slobodnog protoka roba.

2. Komore svojim programskim zadacima koji se odnose na zastupanje interesa privrede, organizovanje stručnog i poslovnog osposobljavanja, pružanje savjetodavnih usluga, povezivanje i promociju novih trendova utiču na povećanje konkurentnosti i imaju ključnu ulogu u ovoj oblasti. Zato je potrebno da komore u BiH rade na unapređenju kvaliteta usluga i da zajedničkim djelovanjem budu prepoznate kao vodeće institucije na polju poboljšanja konkurentnosti privrede.

Uzimajući u obzir da je ubrzanje procesa uspostavljanja efikasne infrastrukture kvaliteta i sistema za ocjene usklađenosti identifikovano kao jedan od najvažnijih ciljeva za unapređenje konkurentnosti, potrebno je da se komore aktivno uključe u ovaj proces u smislu informisanja privrednih subjekata i podizanja svijesti o važnosti ovog procesa. Time bismo spremnije dočekali implementaciju novih tehničkih propisa i pripremili se za poslovanje na tržištu EU.

Potrebno je da komore povećaju svoje aktivnosti na promociji i organizaciji seminara u ovoj oblasti i na taj način upoznaju privredu sa potrebama i zahtjevima tržišta Evropske unije. Jedan od važnijih programskih zadataka komora je uspostavljanje baze podataka proizvoda iz BiH i zahtjeva direktiva i standarda koje treba da ostvare proizvodi, kao i odgovarajućih procedura ocjene usklađenosti. Ova baza bi bila značajna za privredu, komore, ali i ostale institucije, a bila bi dobra osnova za izradu regulatorne analize efekata implementacije direktiva.

Ujedno, neophodno je angažovanje komora na animiranju privrede na uspostavljanju sistema za ocjenu usklađenosti u BiH u skladu sa zahtjevima i potrebama privrednih subjekata, što podrazumijeva uspostavljanje odgovarajućih tijela za ocjenjivanje usklađenosti i ispitnih laboratorija. U tom smislu neophodno je unapređenje sposobnosti privrednih komora, odnosno jačanje kapaciteta i specijalizacije zaposlenih u smislu ponude jedinstvene usluge i izgradnje stručnih kadrova u komorama u BiH u skladu sa strukturom privrede.

Kako je jedna od aktivnosti projekta jačanje dijaloga između komora i institucija vlasti, odnosno organa zakonodavne i izvršne vlasti u BiH, te kako je Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH nosilac niz aktivnosti čiji je cilj kreiranje propisa kojima se utiče na uslove privređivanja u BiH, te nadležnost kada je u pitanju konkurentnost, poslovno okruženje i stvaranje jedinstvenog ekonomskog prostora, očigledno je da postoji dovoljno prostora za preduzimanje zajedničkih aktivnosti.

Tome posebno doprinose nadležnosti privrednih komora, koje su navedene u zakonima i statutima komora, koje se, između ostalog, odnose na pravo komore da pokrene inicijativu za donošenje zakona i drugih propisa iz oblasti privrednog sistema, da daje mišljenje na nacrtu propisa od interesa za privredne subjekte i učestvuje u pitanjima od interesa za privredu. S tim u vezi, navedeno predstavlja formalni osnov za nesmetanu komunikaciju i saradnju, neophodna je intenzivnija primjena u praksi.

Cilj inicijative

Cilj inicijative je pronalaženje modela jednobraznog načina komuniciranja sa svim relevantnim subjektima, odnosno postizanja stepena saradnje koji će obezbijediti aktivno učešće predstavnika privrede u postupku kreiranja zakonskih i podzakonskih akata, kako bi se postigao veći stepen uvažavanja opravdanih prijedloga poslovne zajednice, kontinuirana razmjena informacija o trenutnim aktivnostima od interesa za privredu, kao što su usklađivanje tehničke regulative sa zakonodavstvom EU i uspostavljanje slobodnog protoka roba.

Osim Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, informacija je dostavljena Federalnom ministarstvu energije, rudarstva i industrije i ministarstvima privrede/gospodarstva svih deset kantona u FBiH.

M. IDRIZOVIĆ

m.idrizovic@kfbih.com

**Sadržaj je isključiva odgovornost autora i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije.*

Kanton Sarajevo

Sastanak sa ministrom privrede

U vezi sa inicijativama okruglih stolova u okviru Projekta „NET - Networking, Educating, Teaching the Chamber - network in BiH - umrežavanje, obrazovanje i obuka komora u BiH”, 20. 12. 2011. godine održan je sastanak sa Rusmirom Sendićem, ministrom za privredu Ministarstva privrede Kantona Sarajevo. Ispred Privredne/Gospodarske komore Federacije BiH prisustvovali su Avdo Rapa, predsjednik Komore, i Mira Idrizović, pomoćnik predsjednika, a ispred Ministarstva Rusmir Sendić i Enesa Pažalja, pomoćnik ministra.

Predstavnici Komore prezentirali su Projekat i utvrđene aktivnosti. Upoznali su prisutne sa inicijativama okruglih stolova, koji žele jačanje zastupanja interesa privrede u odnosima sa organima vlasti, a sve u cilju stvaranja privrednog ambijenta koji će omogućiti i podstaći efektivnije i efikasnije poslovanje.

Rusmir Sendić pozdravio je učešće komora u BiH u projektima Evropske unije i aktivnosti oko projekta „NET”, te iskazao interesovanje, zadovoljstvo i spremnost za realizaciju zaključaka i inicijativa upućenih sa okruglih stolova.

Razgovarala:
Amela KEČO,
dipl. pravnik
a.keco@kfbih.com

Tehnički remontni zavod d.d. Hadžići

Namjenska industrija u službi razvoja

Namjenska proizvodnja sa pedesetogodišnjim iskustvom u razvoju i proizvodnji naoružanja i vojne opreme za pješadiju, artiljeriju i zračne snage bila je i sada je značajan segment privrede Bosne i Hercegovine.

Ovo je jedna od rijetkih grana industrije koja najveći dio svojih proizvoda plasira na inotrižište. Postojeći kapaciteti su nesumnjivo dobra polazna osnova da se ona danas može razvijati i biti uspješna, ali se evidentni brojni problemi u našoj privredi odražavaju i na namjensku industriju.

Zadovoljstvo nam je da među osam kompanija iz oblasti namjenske industrije u Federaciji BiH, koje se nalaze u teškoj situaciji, imamo priliku predstaviti Tehnički remontni zavod Hadžići, koji danas, pored Ginexa iz Goražda, jedini posluje pozitivno.

Tehnički remontni zavod Hadžići osnovan je 1955. godine. Od dvije vojne radionice za remont naoružanja i motornih vozila, daljom izgradnjom izrastao je u Zavod savremenih proizvodnih kapaciteta visoke produktivnosti i efikasnosti u procesu remonta, proizvodnje i usluga.

Zijad Fazlagić

Razgovaramo sa **Zijadom Fazlagićem**, uglednim privrednikom, danas direktorom TRZ Hadžići.

TRZ Hadžići je više od pet decenija u privrednom životu BiH, te se posebno predstavljanje čini suvišnim. Uvažavajući velike napore Vas i vaših saradnika da TRZ opstane i da posluje u teškim uslovima, „Šta je danas Tehnički remontni zavod?“

- Kako i rekoste, TRZ Hadžići se stvarao preko pet decenija. Prije rata je vladao vrhunskim tehnologijama iz oblasti naoružanja, remonta i modernizacije vojne opreme. Zapošljavao je do 2.000 radnika, njegov izvoz je bio na godišnjem nivou oko 50 miliona američkih dolara, a posljednji Ugovor za modernizaciju tenka iznosio je 150 miliona USA dolara.

Ovaj kolektiv je morao nakon agresije napustiti matičnu lokaciju, te je svo vrijeme radio na održavanju borbene tehnike Oružanih snaga BiH, uglavnom, sa pokretnim ekipama na terenu. Sjedište firme je tada bilo u Sarajevu, i TRZ Hadžići je bio prvo registrovano preduzeće u našoj državi.

TRZ je jedini kompletni oružar u FBiH. Svi drugi u namjenskoj industriji ili proizvode ubojno eksplozivna sredstva ili dijelove borbenih sredstava. Organizovan je kao DD, jer je FBiH vlasnik 51% kapitala. Sačuvao je veoma kvalitetan kadar koji može koristiti sve tehnologije koje su se prije radile, te 70% kapaciteta zapošljava na civilnom tržištu, a ostatak na osnovnoj djelatnosti od povratka na matičnu lokaciju sa koje je odneseno i devastirano cca 150 miliona KM. Poslije rata smo razvili i osvojili preko 200 novih proizvoda.

Držimo veze sa inotrižijem praćenjem novih tehnologija i učestvujući na tenderima za remont i modernizaciju borbene tehnike.

I pored toga što TRZ Hadžići redovno isplaćuje plaće i doprinose, nismo zadovoljni tempom razvoja.

Svaka kompanija želi da osvoji i zadrži svoje kupce. Ko su vaši klijenti?

- Zadržali smo prisustvo na svjetskom tržištu u smislu modernizacije borbene tehnike, te aktivnog učešća u dobijanju poslova na tom tržištu. Mislim, prije svega, na Egipat, Kuvajt, Libiju i druge islamske zemlje, koje u

svom sastavu imaju istočnu borbenu tehniku i koju je neophodno modernizovati. Ne treba zaboraviti da je naš tim, na takmičenju gdje je učestvovalo nekoliko konkurentskih zemalja, osvojio prvo mjesto u modernizaciji borbene tehnike - jednog borbenog sredstva.

Drugu skupinu kupaca čine deminerske organizacije iz zemlje i inostranstva. Treća skupina kupaca su njemački partneri, koji godinama kupuje našu, vrlo kvalitetnu, opremu za odmor i rekreaciju.

U ovim nepredvidljivim okolnostima tržišta u našoj zemlji je teško praviti planove za budućnost. Imate li planove za eventualno proširenje, nove usluge...

- Osnovni cilj je modernizacija borbene tehnike što pretpostavlja visoku tehnologiju i znanje, jer smo sačuvali prijeratni stručni kadar. Modernizacijom se produžava vijek postojeće zastarjele borbene tehnike i podiže se njen kvalitet, odnosno njena upotrebljivost na nivo posljednje generacije borbene tehnike, te vrste.

Ovo podrazumijeva da u ovakvom poslu učestvuju brojne fabrike kooperanata.

Ilustracije radi, na našem posljednjem sličnom ugovoru, čija je vrijednost bila, zajedno sa isporukom rezervnih dijelova, oko 500 milion USD, učestvovalo je preko 200 fabrika iz bivše države kao kooperanata, što bi za današnju privredu BiH (ako bismo dobili ovakve poslove) značilo zapošljavanje nekoliko hiljada radnika. Direktni odgovor je potvrđan. Da, uistinu se naši planovi svode na dobijanje jednog ovakvog posla, koji bi rezultirao povećanjem zaposlenosti kapaciteta i ljudi u TRZ Hadžići, ostalim fabrikama namjenske industrije i kooperantima, koji trenutno nemaju posla.

Nesporno je da se ekonomska kriza osjeća u svim industrijskim granama. Da li su i u kojoj mjeri prisutni njeni uticaji u poslovanju TRZ Hadžići?

- Od 1992. godine smo registrovani kao firma u izbjeglištvu, jer smo protjerani sa matične lokacije i opljačkani za oko 150 miliona KM, tako da je nama kriza počela još tada i ova nam situacija nije nešto novo.

Ovako radeći TRZ Hadžići još uvijek ispunjava zahtjeve prema zaposlenicima i državi.

Imate i optimizma za budućnost!?

- Naravno. Vidimo se kao lider u ovoj zemlji u svojoj osnovnoj djelatnosti, a to objektivno i jesmo. Integrator smo - finalista, za borbena sredstva kopnene vojske i samim tim možemo uposliti kapacitete fabrika namjenske i metalske industrije.

Da bismo izašli snažno na svjetsko tržište i ispunili svoje planove neophodno je angažovati u potpunosti kadar, tim za modernizaciju, kroz izradu prototipa modernizovanog tenka T - serije. Rješenje podrazumijeva niz inovacija koje su, po našem mišljenju, najbolje na svijetu, koje nema konkurencija. Ovo bi omogućilo ulazak u nekoliko islamskih država u proces modernizacije njihove borbene tehnike, što bi za rezultat imalo upošljavanje fabrika namjenske i metalske industrije u kontinuitetu od najmanje 20 godina, a to znači i radnika u istom periodu.

Trenutno smo u fazi traženja investitora za izradu prototipa modernizovanog tenka istočne serije. Voljeli bismo da to bude domaći investitor i naša vlada koja je neophodna kao podrška. Ovim projektom bi se uposlili kapaciteti od nekoliko hiljada ljudi u fabrikama u kooperaciji u FBiH i Republici Srpskoj, znači čitave BiH.

Na žalost, do sada sam se u nekoliko navrata obraćao vladama (u različitim mandatnim periodima) na nivou države i nisam nailazio na razumijevanje.

Nesporno je da nadležni državni organi ne pružaju dovoljno potpore razvoju domaćih kompanija, barem ne u mjeri u kojoj to može, ako nikako drugačije ono barem kroz zakonodavne okvire. Po Vašem mišljenju, šta je to što država kroz svoje mehanizme treba uraditi za domaće kompanije?

- Da bih odgovorio na vaše pitanje neophodno je reći da je kratak period od osnivanja naše države, treba shvatiti uslove u kojima je nastala, i to se sve snažno odrazilo na namjensku industriju.

Prvo, namjenska industrija u bivšoj državi bila je u nadležnosti saveznih organa, i oni su joj davali podsticaj u svakom pogledu (političkom, ekonomskom, pravnom, tehnološkom i sl). Poseban impuls davala je uvozna kuća SDPR Beograd koja je koristila sve elemente i stimulisala ovu branšu, obilato koristeći državni marketing za plasman proizvoda namjenske industrije na svjetskom tržištu.

Drugo - namjenska industrija je izašla iz rata devastirana, opljačkana, oštećena sa dugom države BiH prema njoj od preko 150 miliona KM i sa predratnim obavezama prema dobavljačima i radnicima, sa potraživanjem fabrika namjenske industrije od SDPR Beograd od 300 miliona USD koje do danas nije uspjela naplatiti, sa gubitkom inotrižišta.

Možemo konstatovati da se postepeno popravljaju stanje u namjenskoj industriji, ali taj trend nije zadovoljavajući, kada imamo u vidu da je ona rekordne 1988. godine od izvoza ostvarila preko dvije milijarde USD. Smatram da je interes države da se uključi u tokove plasmana proizvoda iz domena namjenske industrije u prijateljske zemlje, te ostvari ogroman prihod i zapošljavanje.

Ako posmatrate namjensku industriju u zemljama u okruženju, pristup je sasvim drugačiji, jer proizvode iz ovih fabrika kupuju i plasiraju njihova ministarstva odbrane. Naše ministarstvo odbrane nema nikakve kontakte sa namjenskom industrijom, te smo tu izgubili ogroman marketinški uticaj.

Stoga bi hitno trebalo zakonski definisati kako iz tih sredstava razviti svoje namjenske kapacitete. Zemlje iz našeg okruženja zakonima o javnim nabavkama favorizuju ovakve fabrike time što im je dozvoljeno dobijanje posla sa većom cijenom i do 30% u odnosu na konkurenciju. Time državni budžet ima prednosti:

1. zapošljava svoje kapacitete,
2. ako i ne dobije posao njegovo preduzeće, već neko drugo, za obavljene posao dobijaju 30% jeftiniju uslugu, te se tako smanjuju troškovi iz budžeta.

Nedonošenje Zakona o šumama ozbiljno brine privrednike

Mešetari kao gospodari

Zalihe drvene mase drastično smanjene * Opada proizvodnja namještaja

Federacija Bosne i Hercegovine je u 2012. godinu ušla bez Zakona o šumama i sa pravnim vakuomom u regulisanju ove oblasti nastalim nakon što je 6. decembra prošle godine prestala da važi uredba Vlade FBiH za koju se, još dok je primjenjivana, znalo da je neustavna. Pojedinci i interesne grupe, prepoznati kao uzurpatori državnog dobra, mešetare šumom i drvetom, nastavljaju bespravnu sječu i trljaju ruke. Pošteno privrednici u šumarstvu i drvnjoj industriji hvataju se za glavu pri pomisli kolika će šteta biti po prirodu i državu dok Zakon ne stupi na snagu. Proces njegovog donošenja traje već četvrtu godinu. Kako ističu dobri poznavaoци ovih oblasti, FBiH je jedini dio Evrope bez zakona o šumama. Sramota za državu čijih je 53% teritorije prekriveno prirodnim resursom čije se bogatstvo ubrzano i enormno smanjuje. Sa 400 kubnih metara po hektaru, zalihe drveta spale su na 180, što bi trebalo da bude povod za opštu uzbunu.

Kreiranje poticajnih mjera

Nepostojanje zakona i sve posljedice te činjenice negativno utiču na šumarstvo i drvnju industriju kao granu na kojoj bi nacionalna ekonomija trebalo da ima

Zakon o javnim nabavkama bi se u tom smislu trebao mijenjati kako bi se mogli postići ovi efekti.

Kažite nam postoji li nešto o čemu nismo razgovarali, a što smatrate da bi bilo važno?

- Kao predsjednik Grupacije namjenske industrije ističem da je njen potencijal još uvijek ogroman, te za slučaj da se od vrha države ovo prepozna kao mogućnost priliva deviznih sredstava i obezbijedi zaposlenost posebno kroz djelovanje državnog marketinga možemo očekivati stabilnu situaciju u namjenskoj industriji i drugim djelatnostima koje su neposredno i posredno vezane za nju.

Još jednom naglašavam da državni organi nisu dovoljno uključeni i to ministarstva odbrane, vanjskih poslova, vanjske trgovine i slično u podsticanju razvoja i lobiranju kako bi namjenska industrija u budućnosti dobijala poslove.

razvojni oslonac. Na to ukazuju Zdenko Laštro, predsjednik, i Midhat Ahmetović, dopredsjednik Grupacije šumarstva i drvene industrije P/GKFBiH, i podsjećaju na to da je proizvodnja namještaja krajem minule godine počela ozbiljno opadati (manja je za 7% do 10%).

Federalno ministarstvo energije, rudarstva i industrije svojevremeno je radi poboljšanja stanja u drvnjoj industriji formiralo radnu grupu sa zadatkom da predloži mjere koje se odmah mogu donijeti, a u primjeni će olakšati poslovanje proizvođača. Kao član te grupe, Zdenko Laštro je predložio da se promijene uvjeti obračuna i naplate angažovane električne energije, posebno za izvoznike u drvnjoj industriji.

Pomoć u certifikaciji

„Naš izvoz je u porastu: za devet mjeseci uvećan je za 13% i mi smatramo da bi dodatnim mjerama rast mogao biti nastavljen“, ističe predsjednik Grupacije. U fokusu ove privredne asocijacije jeste i okončanje procesa standardizacije i certifikacije u ovoj oblasti, što u konačnici treba da spriječi zloupotrebe u plasmanu drvene mase i ojača pozicije naših drvoprerađivača na svjetskom tržištu. Naime, sve je više kupaca koji kod ugovaranja isporuka insistiraju na postojanju certifikata.

Prema navodima Midhata Ahmetovića, u BiH 71 kompanija ima certifikat, od toga u FBiH samo 22.

Opšte je uvjerenje predstavnika Grupacije da bi se pospremanjem stanja u šumarstvu i drvnjoj industriji, uz donošenje već spomenutog zakona i pratećih akata, mogao stvoriti veoma povoljan ambijent za nova ulaganja i otvaranje prijeko potrebnih radnih mjesta. Zato i na početku 2012. apeluju na zakonodavnu vlast: Dajte nam zakon!

Izvor: Oslobođenje

Predstavljanje

Članice Konzorcija MEI (V)

U skladu sa tačkom 5. Zaključaka, usvojenih na Prvoj sjednici BH konzorcija MEI, održanoj 24. 2. 2011. godine, u Glasniku P/GKFBiH predstavljamo članice Konzorcija

Remontmontaža je kompanija osposobljena da organizuje mobilne ekipe inženjera, tehničara i majstora raznih profila (bravara, zavarivača REL, TIG, MAG/MIG postupkom za grupe materijala W01, W02, W03 i W11, farbara, hidro i termoizolatera i dr) sa potrebnom mehanizacijom, opremom i alatima za rad u Bosni i Hercegovini i inostranstvu. Mobilne ekipe za kontrolu bez razaranja prate poslove koji se izvode. Menadžment i stručne službe osposobljene su za organizaciju i praćenje najslabijih poslova iz domena djelatnosti kojom se kompanija bavi. Sa potencijalnim korisnicima usluga komunicira se na engleskom, njemačkom, francuskom i ruskom jeziku, a radovi se izvode po tehničkoj dokumentaciji, u skladu sa svjetskim standardima. Pod određenim uslovima kreditiraju vlastite usluge i vrše usluge sa odgođenim plaćanjem.

Remontmontaža d.d.

Opis djelatnosti

Istraživanje i razvoj

Istraživanje, razvoj, projektovanje tehnologija i industrijsko projektovanje; Izgradnja javnih i drugih objekata u zemlji i inostranstvu po sistemu „ključ u ruke“ po domaćoj i inozemnoj tehničkoj dokumentaciji (iz područja energetike, metalurgije, hemije, petrohemijske itd); Projektovanje i izrada svih vrsta čeličnih konstrukcija, izmjenjivača topline, frikcionih spojnica i posuda pod pritiskom...

Montaža

Montaža svih vrsta čeličnih konstrukcija u građevinarstvu i industriji, Montaža domaće i uvozne opreme, cjevovoda za sve vrste fluida, pritisaka i temperatura u energetici, metalurgiji, hemiji, petrohemijskoj, rudarstvu, prehrambenoj industriji, naftnoj industriji i drugim djelatnostima, Montaža procesnih postrojenja, sistema grijanja i ventilacije, Generalni remont i održavanje postrojenja u industriji i građevinarstvu.

Izolacija i antikorozija

Antikorozivna zaštita opreme, čeličnih konstrukcija, cjevovoda i drugih proizvoda u industriji i građevinarstvu, Hidroizolacija opreme i cjevovoda i drugih proizvoda, Izvođenje termoizolaterskih radova na opremi i cjevovodima i drugim proizvodima u industriji, javnim i stambenim objektima, Oblaganje i pokrivanje sa sendvič elementima i limovima industrijskih, stambenih i drugih objekata.

Mehanizacija i transport

Utovar, transport i istovar konstrukcija, opreme i materijala u javnom saobraćaju, horizontalni i vertikalni transport konstrukcije, opreme i materijala u toku izvođenja montažnih i demontažnih radova, remont i održavanje sopstvene mehanizacije i mehanizacije trećih lica, prijevoz uposlenika u javnom saobraćaju.

Održavanje

Supstitucija vučnih i radnih SUS-motora, spojnica i mjenjača na autodizalicama, kamionima, građevinskim mašinama u rudarstvu i metaloprerađivačkoj industriji i snage od 85 do 255 KW, remont mikroročunarskih, mikroprocesorskih i elektrouređaja za signalizaciju radnih stanja, zaštita od preopterećenja, odnosno od prevrtanja i lomova radnih mašina, remont električnih instalacija 12 V i 24 V sa odgovarajućim elektroagregatima, remont hidrauličnih instalacija na autodizalicama, remont usisnih i izduvnih sistema, remont koturača na autodizalicama.

Reference

Referenc-lista je obimna, stoga navodimo samo neke kompanije za koje je raden konsalting za uvođenje standarda serije ISO 9.000, 14.000 i druge.

„DALEKOVODMONTAŽA“	Tuzla	„LIMORAD“	Gračanica
„TEHNOBETON“	Gračanica	„HOUSE MILOS“	Sarajevo
„PLAMINGO“	Gračanica	„EUROPROST“	Gračanica
„SUMAN“	Gračanica	„NIPEX“	Tuzla
„FERING“ /PRK/	Gračanica	„UNIS TOK“	Kalesija
„HOLC“	Lukavac - Njemačka	„BOSNAFARM“	Tuzla
„REMONTMONTAŽA“	Tuzla	„RUDAR“	Tuzla
„KOKAPRODUKT“	Gračanica	„GLOBAL ISPAT“	
„ZIMPLAST“	Gračanica	KOKSNA IDUSTRIJA“	Lukavac - London
„KOMPANIJA ŠIRBEGOVIĆ“	Gračanica		

Adresa: Mije Keroševića 24, Tuzla, BiH Telefon: 035 281 424, faks: 035 281 315

Institut za zavarivanje

Osnovna djelatnost „Instituta za zavarivanje“ podrazumijeva obuku, doobuku i atestaciju zavarivača sa svim potrebnim ispitivanjima po zahtjevima standarda EN 287-1 sa izdavanjem međunarodnog certifikata za polaznike (DVS ili TÜV).

U skladu sa zahtjevom naručioca, prema standardu EN 287-1, mogu se izdati certifikati za zavarivače, koji su važeći na području BiH.

Obuka, doobuka i atestiranje kandidata se izvode u savremeno opremljenoj radionici Instituta (cca 700 m²), sa 22 radna mjesta i posebnoj prostoriji za brušenje. Posjeduju sve uslove i opremu za kvalitetno obavljanje obuke, doobuke i atestiranja kandidata sljedećim postupcima za zavarivanje:

- 311 (G) gasni postupak zavarivanja,
- 111 (REL) ručni-elektrolučni postupak zavarivanja,
- 135 (MAG) postupak zavarivanja metala u zaštiti aktivnog plina,
- 136 (MAG) postupak zavarivanja metala punjenom žicom, sa i bez plinske zaštite,
- 131 (MIG) postupak zavarivanja metala u zaštiti inertnog plina,
- 141 (WIG) postupak zavarivanja netopivom Wolframovom elektrodom u zaštiti inertnog plina,
- 912 Tvrdo lemljenje plamenom (Acetilenskim plamenom),
- 942 Meko lemljenje plamenom (Butan ili Acetilenskim plamenom),
- atestacija zavarivača i izdavanje nacionalnih i međunarodno priznatih atesta (DVS, TÜV).

Osim obuke i atestacije zavarivača, „Institut za zavarivanje“ d.o.o. Tuzla nudi i usluge:

- stručni nadzor nad zavarivanjem,
- izrada tehnologija zavarivanja (WPS),
- u saradnji sa SL Magdeburg nudimo:
 - atestacija postupka zavarivanja (WPQR), prema EN ISO 15614 (DVS, TÜV)
 - certificiranje pogona prema DIN 18800-7, EN ISO 3834, EN ISO 15085
- organizacija kursa za međunarodne inženjere, tehnologe zavarivanja i specijaliste zavarivanja - IWE/IWT/IWS, prema IIW/EWF programu,

- reparaturna zavarivanja.

Institut je osposobljen za nadzor i usluge ispitivanja materijala i zavarenih spojeva:

- vizuelnom kontrolom (VT),
- penetrantskom metodom (PT),
- magnetnom metodom (MT),

- ultrazvučnom metodom (UT),
- radiografskom metodom (RT),
- hemijska analiza materijala (MOBILNI SPEKTROMETAR),
- mehanička ispitivanja,
- mjerenje tvrdoće (Vikers, Brinell),
- metalografska ispitivanja,
- mikroskopska ispitivanja,
- ispitivanja na zateznu čvrstoću.

Osnivači „Instituta za zavarivanje“ d.o.o. Tuzla su: SL Magdeburg (Njemačka) sa 51% i Vlada Tuzlanskog kantona sa 49% kroz „Društvo za razvoj Tuzla“ d.o.o. Tuzla. Pokretanjem rada Instituta stvorile su se mogućnosti za specijalizaciju zavarivača i inženjera u oblasti zavarivanja, kao i praćenje novih naučnih dostignuća u ovoj oblasti.

U proteklom periodu uspješno su prvi organizovali kurs za internacionalne inženjere -IWE i internacionalne tehnologe - IWT za zavarivanje, prema programu Međunarodnog instituta za zavarivanje. Uspješno su realizovana dva kursa, na kojima je bilo prisutno ukupno 37 kandidata (predstavnicima firmi iz cijele BiH), a od toga na prvom je bilo 15 inženjera i jedan tehnolog, a na drugom 14 inženjera i sedam tehnologa.

Institut je tehnički i kadrovski osposobljen da pruža sve usluge, prema evropskim standardima iz oblasti zavarivanja, firmama iz metalnog sektora za izlazak na zahtjevno evropsko i svjetsko tržište (obuka, doobuka, atestacija i izdavanje međunarodno priznatih atesta zavarivača, certificiranje pogona EN ISO 3834, DIN 18800-7, sva ispitivanja i kontrola zavarenih spojeva sa certificiranim ispitivačima, edukacija inženjera i tehnologa i sl).

„Institut za zavarivanje“ d.o.o. Tuzla obavlja usluge na području cijele BiH i ima poslovnu saradnju sa brojnim malim i srednjim preduzećima metalnog sektora.

Zaposlenici Društva su uspješno završili edukaciju u SL Magdeburg - Njemačka.

Mr. N. ŠEHIĆ- MUŠIĆ
n.sehic@kfbih.com

Adresa:

Hasana Brkića 72, 75000 Tuzla, Bosna i Hercegovina
Telefon: ++ 387 (0)35 34 00 80
Faks: ++ 387 (0)35 34 00 81
E-mail: inz@bih.net.ba
www.iz-bih.ba

Nacrt zakona o radu

Ovaj zakonski projekat uvažava obaveze preuzete nizom domaćih i međunarodnih dokumenata koji reguliraju oblast rada i zapošljavanja, kao što su 68 konvencija Međunarodne organizacije rada koje je verificirala naša zemlja, Evropska socijalna povelja i Zakon o ravnopravnosti polova u BiH, a harmoniziran je i sa evropskim principima i standardima radnog zakonodavstva.

U skladu s tim, njime su predložena normativna rješenja koja imaju za cilj ostvarivanje većeg stepena socijalne pravde i bolju prevenciju i zaštitu od svakog oblika diskriminacije zaposlenih, kao i osoba koje traže zaposlenje.

Polazeći od principa slobode udruživanja i prava na organizovanje i kolektivno pregovaranje, ovim zakonom utvrđuju se osnovni kriteriji na osnovu kojih se sindikat, odnosno udruženje poslodavaca smatra reprezentativnim da bude socijalni partner i učestvuje u kolektivnom pregovaranju i drugim oblicima socijalnog dijaloga.

Predloženim rješenjima osigurava se pojačan inspeksijski nadzor nad primjenom propisa o radu i daju veće ovlasti inspektorima rada koji taj nadzor provode u borbi protiv zapošljavanja u neformalnom sektoru /rad na crno/.

Pored pojma radnika i poslodavca, ugovora o radu kao pravnog osnova radnog odnosa i primjene najpovoljnijeg prava za radnika, ovim zakonom definirana je diskriminacija u odnosu na uvjete zapošljavanja, uvjete rada i prava iz radnog odnosa, obrazovanje i usavršavanje, te otkazivanje ugovora o radu. Zabranjuje se uznemiravanje, seksualno uznemiravanje, nasilje na osnovu spola i specifičan oblik uznemiravanja na radnom mjestu tzv. mobing.

Predviđena je i dužnost poslodavca da zaštiti dostojanstvo radnika za vrijeme obavljanja posla i osigura uvjete rada kojima se eliminiraju mogućnosti bilo kojeg oblika diskriminatornog ponašanja i uznemiravanja.

Izmjene i dopune Uredbe o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije

Vlada FBiH je utvrdila izmjene i dopune Uredbe o korištenju obnovljivih izvora energije i kogeneracije kojima se utvrđuje da za svaku narednu godinu iznose naknada za podsticanje predlaže FERK, u skladu sa promjenom odnosa planirane neto proizvodnje iz OIEiK i ukupne neto potrošnje električne energije u Federaciji, a saglasnost daje Vlada FBiH.

Ostale izmjene i dopune imaju za cilj otklanjanje uočenih nedostataka i stvaranje preduvjeta za praktičnu primjenu postojeće uredbe.

Tako je izmijenjena definicija energetske saglasnosti, na način da za njeno izdavanje investitor, odnosno

kvalificirani kupac podnose zahtjev radi sticanja prava na podsticaj proizvodnje električne energije iz OIEiK, u svrhu ispunjenja ciljanih udjela električne energije proizvedene iz postrojenja OIE čija se proizvodnja podstiče ili sticanja prava na izdavanje sertifikata o garanciji porijekla.

Izmjenom u poglavlju - Naknade, otkup i podsticanje proizvodnje električne energije iz OIEiK propisano je da se ugovor o obaveznom otkupu po garantovanim otkupnim cijenama može zaključiti samo sa onim kvalificiranim proizvođačem koji posjeduje energetska saglasnost u kojoj je utvrđeno pravo na podsticaj.

Bitna je i izmjena u istom poglavlju prema kojoj samo kvalifikovani proizvođač, koji je pribavio energetska saglasnost Ministarstva, ima pravo zaključiti ugovor o obavezi otkupa električne energije iz OIEiK, po fiksnoj garantovanoj cijeni utvrđenoj u skladu sa Uredbom, te da se ugovor o otkupu za nova postrojenja zaključuje na period od 12 godina, nakon čijeg isteka gubi to pravo.

Strategija razvoja namjenske industrije FBiH od 2012. do 2022.

Vlada FBiH je razmatrala i podržala Strategiju razvoja namjenske industrije u Federaciji BiH za period 2012. do 2022. godine.

Ovaj je dokument urađen sa ciljem da se pomogne u stvaranju održivog razvoja namjenske industrije baziran na proizvodnji za inotrižje, uz uredno snabdijevanje oružanih snaga naše zemlje prema iskazanim potrebama.

Strategija se zasniva na maksimalnom korištenju postojećih kadrovskih i materijalnih resursa uz povećano korištenje domaćih repromaterijala i primjenu savremenih tehnologija, te poštivanje obaveza u očuvanju životne sredine i zaštite okoliša. Njome su obuhvaćeni svi elementi ovog sektora-proizvodnja municije, oruđa, opreme i usluga, uz uvažavanje perspektive da će do 2022. godine po svim aspektima privređivanja naša zemlja biti usklađena sa evropskim okruženjem i postati ravnopravna članica NATO pakta.

Usvojen federalni plan upravljanja otpadom od 2012. do 2017.

Vlada FBiH je razmatrala i usvojila Federalni plan upravljanja otpadom, koji, prema Zakonu o upravljanju otpadom, predstavlja provedbeni dokument Strategije upravljanja otpadom FBiH 2008. do 2018. i donosi se na razdoblje od pet godina.

Riječ je o krovnom dokumentu Federacije BiH u oblasti upravljanja otpadom, koji, kao sastavni dio Strategije, predstavlja osnovu razvoja kantonalnih i općinskih planova u ovoj oblasti.

Njegov je osnovni cilj uspostava integralnog sustava upravljanja otpadom, odnosno identificiranje trenutnog stanja u sferi prikupljanja, odlaganja i tretmana otpada, te definiranje, na osnovu budućih potreba, potrebnih pravnih i infrastrukturnih zahtjeva/kapaciteta za dostizanje Strategijom postavljenih ciljeva. On, stoga, daje detaljne smjernice za rješavanje problema upravljanja otpadom kroz zatvaranje postojećih nesantitarnih općinskih odlagališta otpada, otvaranje regionalnih centara za upravljanje otpadom čija je glavna infrastrukturna komponenta odlagalište neopasnog otpada i ekonomsko opravdano izdvajanje sekundarnih sirovina iz otpada.

Utvrđen Prijedlog zakona o utvrđivanju i načinu izmirenja neizmirenih obaveza

Ovim zakonom koji je upućen Parlamentu FBiH na usvajanje po hitnom postupku utvrđuje se ukupan iznos neizmirenih obaveza Federacije BiH nastalih na osnovu Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom, kao i način izmirenja tih obaveza. Riječ je o obavezama stvorenim prema Zakonu o izmjenama i dopunama Zakona o osnovama socijalne zaštite, zaštite civilnih žrtava rata i zaštite porodice sa djecom kojim je prvi put omogućeno osobama sa invaliditetom ostvarenje prava po osnovu oštećenja organizma, pa je po tom osnovu izdato 103.112 pravosnažnih rješenja.

Prijedlog zakona o carinskoj tarifi s oznakom „E„

Vijeće ministara BiH utvrdilo je Prijedlog zakona o carinskoj tarifi s oznakom E, što predstavlja potvrdu njegove usklađenosti s odgovarajućim evropskim propisima u ovoj oblasti. Prijedlog zakona rađen je na bazi konsultacija s ekspertima EU, ali i mnogobrojnih inicijativa Vanjskotrgovinske komore BiH, privrednih komora entiteta i privrednih subjekata iz cijele BiH.

Vijeće ministara BiH, na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa, donijelo je Odluku o usaglašavanju i utvrđivanju Carinske tarife BiH za 2012. godinu s ciljem usaglašavanja bh. nomenklature roba s Kombiniranom nomenklaturom Evropske unije. Na ovaj način stvaraju se uslovi za uspješnije obavljanje vanjskotrgovinskih poslova između privrednih subjekata u BiH i privrednih subjekata u zemljama potpisnicama CEFTA sporazuma, odnosno državama članicama Evropske unije. Odluka će biti primjenjivana od 1. 1. 2012. godine.

Izmjene i dopune Zakona o Agenciji za bankarstvo

Zastupnički dom Federalnog parlamenta usvojio je Izmjene i dopune Zakona o Agenciji za bankarstvo Federacije BiH kojima je, među ostalim, predviđeno uspostavljanje samostalne organizacione jedinice u ovoj agenciji, unutar koje će djelovati jedan ili više ombudsmena za bankarski sistem, sa ciljem zaštite prava i interesa korisnika finansijskih usluga.

Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o željeznicama FBiH

Zastupnički dom Parlamenta Federacije BiH usvojio je Prijedlog zakona o izmjeni i dopuni Zakona o željeznicama Federacije BiH kojeg je utvrdila Vlada FBiH.

Sušтина ovih zakonskih izmjena je nastavak rada Željeznica Federacije BiH kao javnog preduzeća, Društva sa ograničenom odgovornošću Sarajevo.

Jedinstveno tržište vina

Prijedlog zakona o vinu usvojen je na sjednici Zastupničkog doma Federalnog parlamenta, a cilj mu je da osigura povoljniji zakonodavni ambijent za razvoj vinarsko-vinogradarskog sektora, time što će biti uspostavljeno jedinstveno i uređeno tržište vina u skladu sa standardima Evropske unije.

Ovim zakonskim prijedlogom, o kojem se treba izjasniti i Dom naroda, propisano je, među ostalim, da se vino ne može proizvoditi od uvoznog grožđa.

Prijedlog zakona o dopuni Zakona o eksproprijaciji

Zastupnički dom Federalnog parlamenta usvojio je Prijedlog zakona o dopuni Zakona o eksproprijaciji koji predviđa obeštećenje određenom broju bespravni graditelja stambenih objekata, koji će biti uklonjeni na koridoru Vc, te na trasama drugih planiranih autocesta u Federaciji BiH.

Usvojena strategija upravljanja vodama

Razlog za hitno usvajanje ove strategije jeste činjenica da je ona izrađena još 2009. godine, te da su je protekle godine usvojili Vlada Federacije BiH i Zastupnički dom. Od važnosti je i činjenica da je ova strategija preduvjet za osiguravanje sufinansiranja investicijskih projekata u oblasti voda iz kreditnih i grant sredstava međunarodnih finansijskih institucija, poglavito IPA i drugih fondova Evropske unije.

Sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja - značajan

Sporazum o izbjegavanju dvostrukog oporezivanja između BiH i Austrije, koji stupio na snagu 1. januara 2012. godine, predstavlja ključni sporazum i značajan je za kompanije i investitore iz dviju zemalja.

Uredba o naknadama troškova za službena putovanja

Vlada Federacije BiH je izmijenila i dopunila Uredbu o naknadama troškova za službena putovanja kojom se utvrđuje da visina dnevnica za službena putovanja u zemlji od 1. decembra 2011. godine bude 25 KM.

Pripremila: M. IDRIZOVIĆ
m.idrizovic@kfbih.com

Izvještaj o napretku BiH u 2011. godini

Od marta 2002. godine Komisija je redovno izvještavala Vijeće i Parlament o napretku koji su postigle države regiona zapadnog Balkana. Izvještaj, uglavnom, slijedi strukturu iz prethodnih godina, ukratko opisuje odnose između BiH i Unije, analizira situaciju u BiH u pogledu političkih i ekonomskih kriterija za članstvo i daje pregled sposobnosti BiH da provodi evropske standarde, odnosno da postepeno usklađuje svoje zakonodavstvo i politike sa *acquis-em*, u skladu sa Privremenim sporazumom o stabilizaciji i pridruživanju i prioritetima evropskog partnerstva

(nastavak iz prošlog broja)

Životna sredina

Napredak na području životne sredine i dalje je ograničen. Postignut je mali napredak u pogledu horizontalnog zakonodavstva. Strane potpisnice Konvencije Aarhus prihvatile su prvi izvještaj BiH o provedbi Konvencije u zemlji. U FBiH su objavljeni izvještaji o stanju u oblasti životne sredine. Na državnom nivou, u Republici Srpskoj i u Brčko Distriktu BiH ne postoje ovakvi izvještaji. Potrebni su dodatni napor na preuzimanju i provedbi *acquis-a* kroz horizontalno zakonodavstvo. Potrebno je usvojiti okvirni zakon o životnoj sredini. Preuzimanje Direktive o strateškoj procjeni životne sredine je u ranoj fazi. Potrebno je u potpunosti provesti Direktivu o procjeni uticaja na životnu sredinu. Bosna i Hercegovina nije počela sa primjenom Konvencije Espoo o procjeni uticaja na životnu sredinu u prekograničnom kontekstu. Loš kvalitet podataka o životnoj sredini i odsustvo diseminacije podataka prema javnosti i donosiocima politika i dalje predstavlja razlog za zabrinutost. Potrebno je poboljšati aktivno učešće civilnog društva u procesu izrade zakona.

Malo napretka je postignuto u vezi sa kvalitetom vazduha. Republika Srpska je usvojila Strategiju zaštite vazduha. U Federaciji BiH usvojena je Strategija integrisane zaštite životne sredine koja uključuje i strategiju zaštite vazduha. Potrebno je dalje razvijati sisteme za praćenje kvaliteta vazduha u entitetima.

Postignut je mali napredak u upravljanju otpadom. Usvojeno je provedbeno zakonodavstvo o upravljanju životinjskim nusproizvodima. U Federaciji BiH je usvojena Naredba o ambalaži i ambalažnom otpadu. U Republici Srpskoj je stupio na snagu Pravilnik o upravljanju ambalažom i ambalažnim otpadom. Potrebno je dalje razvijati infrastrukturu za upravljanje otpadom. U entitetima ne postoje organizacije za povrat ambalažnog otpada kako bi se realizovale proširene odgovornosti proizvođača. Odsustvo koordinacije u primjeni sistema za upravljanje ambalažnim otpadom i dalje predstavlja problem. Ulaganja u upravljanje otpadom su nedovoljna. Nisu preduzeti praktični koraci na uspostavi sistema za recikliranje i povrat u vezi sa drugim tokovima otpa-

da. Ograničeni su kapaciteti za upravljanje industrijskim i opasnim otpadom.

Malo napretka je postignuto u preuzimanju *acquis-a* o kvalitetu voda. Ipak, ne postoji najveći dio zakonodavstva. Provedba zakona o vodama, nadzoru i planiranju riječnih bazena nije usklađena između entiteta. Neodgovarajući administrativni kapaciteti i odsustvo gotovih projekata uzrokovali su značajne odgode u pogledu sektorskih ulaganja. Pristup pitkoj vodi, nepretrađeni ispusti otpadnih voda i upravljanje poplavama i dalje su ključna pitanja.

Zabilježen je određeni napredak u oblasti zaštite prirode. Bosna i Hercegovina je usvojila državnu Strategiju o biodiverzitetu i akcioni plan (2008. - 2015.). Republika Srpska je usvojila Zakon o nacionalnim parkovima i Strategiju za zaštitu prirode. Ključne obaveze koje proizlaze iz Konvencije o međunarodnoj trgovini ugroženim vrstama divlje faune i flore nisu ispunjene. Usklađivanje sa Direktivom o zaštiti prirodnih staništa i divlje faune i flore i Direktivom o zaštiti ptica je u ranoj fazi.

Ostvaren je ograničen napredak u oblastima kontrole industrijskog zagađenja i upravljanja rizikom. BiH je ratifikovala Konvenciju o prekograničnim uticajima industrijskih nesreća. Proces dobijanja dozvole je fragmentiran usljed složenih administrativnih procedura i struktura. Zbog malog broja informacija javnost nedovoljno učestvuje u procesu donošenja odluka. Potrebno je značajno ojačati administrativne kapacitete za inspeksijske aktivnosti.

Određeni napredak postignut je u oblasti hemikalija. Republika Srpska je usvojila provedbeno zakonodavstvo o biocidnim proizvodima, te uvozu i izvozu određenih opasnih hemikalija i proizvoda. Nije bilo napretka u oblasti buke.

Klimatske promjene

U pogledu klimatskih promjena, nije bilo napretka u opštoj politici djelovanja, iako je imenovana kontakt tačka Specijalne radne grupe za okoliš i klimatske promjene. Potrebno je značajno povećati informisanost na svim nivoima. Klimatske promjene ne predstavljaju dio

sektorskih politika i strategija i ne postoji sveobuhvatna strategija za klimatske promjene.

Nije bilo napretka na približavanju politikama djelovanja i zakonodavstvu EU o klimatskim promjenama. Potrebno je da zemlja preduzme praktične korake da postepeno usvoji ciljeve za smanjenje/ograničenje stakleničkih plinova kako bi mogla preuzeti *acquis*, posebno program EU za trgovinu emisijama, te kako bi se pridružila naporima koje EU ulaže na snižavanju emisija.

Mali napredak je postignut na međunarodnom nivou. Bosna i Hercegovina je ratifikovala Pekinške amandmane na Protokol iz Montreala Bečke konvencije o zaštiti ozonskog omotača. Zemlja se pridružila odluci donesenoj na 22. sastanku strana Protokola iz Montreala o globalnom ukidanju klorofluorouglikovodika (HCFC) i klorofluorouglijka (CFC). Ipak, potrebno je preduzeti dalje korake na usklađivanju sa zakonodavstvom EU o supstancama koje osiromašuju ozonski omotač i fluorovanim plinovima. Iako je pridružena Sporazumu iz Kopenhagena, zemlja nema planove da formuliše zahtjeve za smanjenje emisije stakleničkih plinova. Bosna i Hercegovina je dostavila svoje prvo saopštenje u okviru Okvirne konvencije Ujedinjenih nacija o klimatskim promjenama, koje pokriva samo evidenciju stakleničkih gasova. Zemlja nije učestvovala u radu vezanom za klimatske promjene u okviru Regionalne okolišne mreže (RENA). Potrebno je ojačati usklađenost sa odlukom EU o mehanizmu nadzora.

Administrativni kapaciteti u sektoru životne sredine i dalje su slabi. I dalje je potrebno osnovati državno tijelo za zaštitu životne sredine. Administrativni kapaciteti u MVTEO vezani za pitanja životne sredine i klimatskih promjena su ograničeni. Tijela koja se bave pitanjima životne sredine nemaju kapacitete za primjenu i provedbu zakonodavstva na entitetskom, kantonalnom i lokalnom nivou. Briga za životnu sredinu u drugim sektorima i dalje je slaba. Nije došlo do unapređenja administrativnih kapaciteta za rješavanje pitanja klimatskih promjena, za koja ne postoje kadrovi niti dodijeljena sredstva. Državni organ imenovan za provedbu mehanizma čistog razvoja Protokola iz Kyota još uvijek nije operativan.

Sveukupno gledano, pripreme u oblasti životne sredine ostaju u ranoj fazi. Uspostava usklađenog pravnog okvira za zaštitu životne sredine, uspostava državne agencije za životnu sredinu, te funkcionalnog sistema monitoringa životne sredine i dalje predstavljaju prioritet. Potrebno je unaprijediti horizontalnu i vertikalnu komunikaciju i razmjenu informacija o životnoj sredini i klimatskim promjenama između svih organa. U pogledu klimatskih promjena, potrebni su značajni napori na širenju informacija, usklađivanju i provedbi *acquis*-a, kao i na jačanju administrativnih kapaciteta.

Pripremila: Mira IDRIZOVIĆ
(nastavak u sljedećem broju)

EORI sistem

Obaveza registriranja privrednih subjekata iz trećih zemalja

Delegacija Evropske unije u Bosni i Hercegovini, Generalna direkcija za poreznu i carinsku uniju - sigurnost i bezbjednost, trgovinske olakšice i međunarodnu saradnju - Međunarodna saradnja Sektora za proširenje i susjednih zemalja, dostavila je Upravi za indirektno oporezivanje akt Evropske komisije datuma i oznake: Brisel 19. 12. 2011. Taxud.b.5/KV/KDG/aga (2011)1410511, akt koji je u predmetu označen „Obaveza registriranja u EORI sistemu privrednih subjekata iz trećih zemalja” (EORI - identifikacija i registracija privrednih subjekata).

Predmetnim aktom zamoljena je Uprava indirektnog oporezivanja da obavijesti privredne subjekte o obavezama da imaju EORI, prije nego što pokrenu jednu od u tom aktu pobrojanih aktivnosti u Evropskoj uniji. I to od trenutka kada se Republika Hrvatska pridruži EU (očekuje se 2013. godine), čime će granice BiH i RH postati nova vanjska granica EU, te će Hrvatska imati obavezu da osigura upravljanje granicom sa BiH u skladu sa pravnom stečevinom Zajednice. To će imati brojne posljedice, uključujući i obavezu privrednih subjekata BiH koji obavljaju aktivnosti u EU da imaju EORI broj.

Spisak organa za izdavanje EORI brojeva u svakoj zemlji članici EU objavljen je na Internet stranici DG TAXUD po pojedinim državama:

http://ec.europa.eu/ecip/security_amendment/who_is_concerned/index_en.htm

Dodatne informacije vezano za EORI brojeve možete dobiti na Internet stranici

http://ec.europa.eu/taxation_customs/common/learnig/eori/index_en.htm

Podnošenjem zahtjeva za dobijanje EORI broja prije nego se otpočne carinski postupak u EU ubrzaće se proces carinjenja i spriječiće se blokiranje carinskih deklaracija i ulaznih/izlaznih zbirnih deklaracija.

EU produžila trgovinske preferencijale za zapadni Balkan

Nastavlja se neograničen bescarinski pristup tržištima EU

Evropska unija je donijela odluku o produženju trgovinskih preferencijala za zapadni Balkan. Produženje izvanrednih autonomnih trgovinskih preferencijala važi do kraja 2015. godine, navedeno je u saopćenju EU.

Ekonomije zemalja zapadnog Balkana time će nastaviti da koriste prednosti, koje su uspostavljene 1. januara 2011. godine, neograničenog bescarinskog pristupa tržištima EU za gotovo sve proizvode porijeklom iz ovih država i teritorija, ističe se u saopćenju.

Trgovinski preferencijali važe za sve zemlje zapadnog Balkana, uključujući i Kosovo.

**Poslovne novine su 40 godina s Vama -
budite i Vi s Poslovnim novinama
u jubilarnoj 2012. godini!**

POSLOVNE NOVINE, koje u 2012-oj obilježavaju 40 godina postojanja, atraktivno su business to business glasilo distribuirano isključivo pretplatom kao izvor pouzdanih i važnih poslovnih informacija i vodič kroz promjene na tržištu BiH i regije.

POSTANITE NAŠ PRETPLATNIK

- Biti ćete informisani o svim novostima iz oblasti privrede.
- Učestvovati ćete u našim projektima.
- Posebno ćemo pratiti vaš rad i objavljivati sve novosti iz vašeg poslovanja.
- Imat ćete posebne povoljnosti za usluge PR-a i oglašavanja.
- Biti ćete u društvu nekoliko hiljada naših pretplatnika: menadžera i biznismena iz svih oblasti privrede, ambasadora, bankara...

**ZA NOVE PRETPLATNIKE:
PR tekst gratis**

**ZA STARE PRETPLATNIKE:
reklama 50% povoljnija**

Štampano izdanje 120 KM / 120 eura

PDF izdanje 100 KM / 70 eura

Narudžbenicu pošaljite na faks 033/461-023 ili
mail privrednastampa@epn.ba; amra@privrednastampa.biz

www.privrednastampa.biz

ZIPŠ

ZIPŠ je petnaestodnevno izdanje sa mjesečnim prilogom "Carine i carinski propisi" koje objavljuje aktuelne teme iz građanskog, krivičnog, upravnog i privrednog prava, poreza, računovodstva i javnih nabavki i dr.

Godišnja pretplata 500 KM, uračunat PDV.

Pretplatite se na ZIPŠ

- Biti ćete upoznati sa aktuelnim propisima iz oblasti prava i finansija kroz članke najistaknutijih stručnjaka pomenutih oblasti.
- U rubrici Pitanja i odgovori ćete dobiti besplatna tumačenja na vaša pitanja iz navedenih oblasti.
- Ostvarit ćete posebne popuste na seminarima koje organizujemo.
- Imat ćete posebne popuste na sva naša stručna (specijalna) izdanja.
- Odlukom Komisije za računovodstvo i reviziju BiH ovaj časopis se priznaje za potrebe kontinuirane profesionalne edukacije članova računovodstvene profesije u BiH, te se pretplatnicima priznaje 8 sati obavezne edukacije.

**ZA NOVE PRETPLATNIKE:
svi brojevi iz prošle godine u elektronskoj formi**

ZIPŠ - ZBIRKA PITANJA I ODGOVORA sa bibliografijom tekstova objavljenih tokom godine razvrstanih po oblastima, A4 format, 290 strana.

Cijena **35,00 KM**, uračunat PDV.

SUDSKA PRAKSA
DOMAĆA I STRANA

"DOMAĆA I STRANA SUDSKA PRAKSA" je dvomjesečnik na 100 strana B5 formata, posvećen isključivo praćenju domaće i strane sudske prakse i prekršajne prakse, čiju okosnicu čine neobjavljene sudske odluke ili odluke koje se prvi put objavljuju u bosanskohercegovačkim pravnim časopisima.

Godišnja pretplata 175 KM, uračunat PDV.